poſtea ſubiūgit. ꝙ huiuſmōi punitiones iuſte
ſunt ⁊ a deo ſunt. nec tñ pccã a deo ſunt. Uide
tur. n. eē iplicatio ꝯ diffinitõeʒ. primo. n. dicit
ꝙ unū ⁊ idē eēntialr̄ loquendo ē pena ⁊ culpa
⁊ poſt dicit ꝙ idipʒ ⁊ ē a deo ⁊ nõ ē a deo. ¶
R̷ ē ad hoc ꝙ illud ⁊ ꝯſilia itelligēda ſunt cū
reduplicatõe ut qñ dr̄ ꝙ aliqđ peccatū ē pena
peccati ⁊ ꝙ pena illa ē a deo. hoc intellr̄ ꝭ ꝙ
pena hoc ē ꝭ rõeʒ ordiatõis. ⁊ hoc inuit magr̄
i lit. cum dicit ꝙ nõ inq̄ꜩtū pccã ſūt pene ſūt.
neqʒ inq̄ꜩtū pccã ſūt a deo ſunt. q̄ſi d. cū i idē
ꝯcurrāt rõ ordiatõis ⁊ deordiatõis ꝑ aſſūptio
nē ad diuerſa ordiatio ē a deo. deordiatio v̄o
mime. ¶ Itē q̄ritur de hoc qđ dicit ꝙ ſūt q̄dã
neceſſitate fcã iprobãda. ꝯtrū hꝰ uidetur dicere
aug. i li. de duabꝰ aiabꝰ. dicit. n. ꝙ idem ſolū ē
pccm̄ a quo liberꝝ ē abſtinere. ¶ Et dđ eſt ad
hoc ꝙ ſicut magr̄ detm̄iat īfra neceſſitas ē ad
ueīalia pccã ſaltē i uli. illa aūt rõ ⁊ v̄bū qđ ibi-
dē ſeq̄tur itellr̄ de pccõ actuali mortali. q̄lr̄ āt
neceſſitas ſit ad uenialia hoc hēbit q̄ōnē infra
ſuo loco vbi magr̄ inq̄rit di. xlj. ¶ Itē q̄ritur
de hoc qđ dicit. Addūt quoqʒ quoſdã actꝰ nõ
tm̄ eēntia ſʒ etiã genere eē bonos ut reficere
eſurientē. Queritur. n. ꝓ q̄ꜩto dr̄ bonū i gene-
re. ſʒ qꝛ dicit bonū abſqʒ circūſtãtia aliq̄ ſup-
addita tūc uidetur ꝙ reficere idigētē nõ ſit bo
nū i genere. qꝛ ē ibi circūſtãtia debita i eo q̄ re
ficitur. Si tu dicas ꝙ bonū i genere dr̄ qꝛ cõe
ē ⁊ uľe. tūc uidetur ꝙ ſilr̄ deberet dici bonū i
ſpecie cū gñale dicatur reſpectu ſpēi. Eſt er-
go qđ ꝓ q̄ꜩto aliq̄d dicatur eē bonū i genere.
q̄ritur etiã đ ſufficiētia ipiꝰ diuiſiõis ꝑ tria mē
bra. videtur. n. eē iſufficiēs. qꝛ ñ tm̄ ē bonū in
gñe ⁊ bonū ex itētõe ⁊ cã ſʒ etiã bonū grē et
bonū glorie. ¶ R̷. dđ ꝙ magr̄ diuidit hic bo
nū nõ quocūqʒ mõ ſʒ bonū ꝓut ē i actu. bonū
aūt huiuſmodi hʒ ꝯſiderari i ſe ⁊ ꝭ ſe. ⁊ ſic ē
bonū nature. hʒ iteꝝ ꝯſiderari ꝭ ꝯpatiõem ad
materiã debitã. et ſic dr̄ bonū i gñe. hʒ iterū
ꝯſiderari ꝭ alia tria gña cãꝝ. ſ. i ꝯpatõe ad ef
ficiēs ⁊ formã ⁊ finē. ⁊ ſic ē bonū ꝑfcm̄. Et ſic
pʒ ſufficiētia ꝙ oīs actꝰ aut ꝯpatur ad ſuū pri
cipiū efficiens ſolū. aut ꝯpatur ad ſuū pricipiū
ꝓut reſpicit debitū obiectū. aut ꝯpatur ad ſuū
pricipiū efficiēs ꝓut reſpicit debitū obiectū et
finē ꝯgruū. bonū aūt ꝭ ꝙ reſpicit materiã de-
bitã dr̄ eē bonū i gñe ꝓ eo ꝙ ſicut genꝰ dicit
ipotētiã ad eē ꝯpletū q̄ ꝯpleť ꝑ aduētū drĩarū

ſic i actu trãſeūte ſup materiã debitã quodã-
mõ icboatur bonū moris. illud aūt bonū mo-
ris ſpecificatur ⁊ ꝯpletur ꝑ aduētū circūſtãtia
rū. vñ põt fieri ⁊ bñ ⁊ male. ſilr̄ intelligēdū ē
de malo i gñe. q̄ꜩuis aūt bonū ⁊ malū poſſint
differēter fieri ⁊ bñ ⁊ male. nihilominꝰ tñ bo-
nū q̄ꜩtū ē de ſe dicit icboatõeʒ boni ⁊ malum
ſilr̄ mali. ⁊ iõ nomē boni tenet qꝛ i ipo ſaluať
rõ generis. vñ bonū nature reſpectu boni mo
ris eſt q̄ſi i potentia materiali q̄ eſt paſſiua po
tentia. bonū aūt in genere aliquo mõ eſt bonū
moris. ⁊ hoc qꝛ tranſit ꝯ materiã debitaʒ. ⁊ iõ
aſſimilatur potentie generis q̄ eſt aliquo mõ
actiua. genus. n. eſt forma ut dicit phūs. lʒ per
ꝯpatõeʒ ad drĩas ſit in diffinitione ſicut ma-
teria. Et per hoc pʒ rñſio ad obiecta. nam bo
nū ex circūſtãtia ꝯtineri põt ſub bono ꝑfcõ. uť
ſub bono in genere. ſi enim ē iudiciū omnibꝰ
bonis circūſtãtijs ꝯtinetur ſub bono ꝑfcõ. ſi
aūt deficit in aliq̄ circunſtãtia reducitur ad bo
nū in genere. ſub bono aūt ꝑfcõ ꝯphendiť actꝰ
gratuitus ⁊ glorioſus. Poſſent aūt plura q̄ri
de hac materia. ſʒ alibi magis hʒ locū q̄ꝫ hic.

¶ Diſtinctio. xxxvij.

Sunt aūt plurimi alij longe aliter
de peccato ⁊c. Supra oñdit magi
ſter quõ peccatū ſit peccati pena
ad declarandū q̄lr̄ peccatū ē pri-
uatio. In hac ꝑte intendit magr̄ inq̄rere utrū
actio in qua peccatū ꝯmittitur ſit a deo. ꝓpť
hoc ꝙ ſ̄ dictū fuit ꝙ peccatū eſt actus. et qm̄
ſ̄ ꝓſecutus fuit opinionē illoꝝ qui dicūt actio
nē ſubtractã malicie eſſe a deo hic ꝯꝓſequitur
aliã opinionē qua q̄dã ponebant nec maliciaʒ
nec actionē malã eſſe a deo. Diuiditur aūt ꝑs
iſta in ꝑtes duas. In quarū prima ponit p̄dcãʒ
opinionem. In ſecunda v̄o opponit ꝯ opionē
partis aduerſe. ibi. In hoc autem uerbo ſupio
rum ſumi ⁊c. Prima pars habet tres partes.
In prima explicat magr̄ illã opinionē. In ſe-
cunda uero ſubiungit eius defenſionem. ibi Il
la quoqʒ aug. uerba in quibus dicit ⁊c. In ter-
tia uero ex predictis elicit quandã ꝯcluſioneʒ
ibi Ex quo colligitur res aliquas ⁊c. Similr̄
ſecunda pars principalis habet tres partes.
In prima parte opponit ꝯ aduerſam opinio-
nem. In ſecunda uero loco determinatiõis po
nit quandã ꝯmonitionem ad auditoris eruditi
onem. ibi Intendant diligenter his uerbis ⁊c.

In tertia uero remouet quandã dubitatiõnẽ.
ibi. Lu3 ergo oẽs in hoc ↄſentiãt catholici ⁊c.

Ad intelligẽtiã aũt hⁿ ptis ĩ q̄ magr̃
inq̄rit utrũ actio culpabilis ſit a deo
icidit hic huiuſmõi q̄ſtõ circa duo pri
cipalr̃. ¶ Et primo utru3 oĩs actio ħ q̄ actio
ſit a deo. ¶ Secũdo q̄ritur utrũ actio defecti
ua ħ q̄ defectiua a deo ſit. ¶ Circa primu3
q̄ritur tria. ¶ Primo q̄ritur utrũ oĩs actio ħ
q̄ actio ſit a deo. ¶ Secũdo q̄ritur utrũ a deo
ſit oĩs ↄfuatio. ¶ Tertio queritur utx̃ a deo
ſit omnis ↄpoſitio.

Circa primũ ſic pceditur ⁊ q̄ritur utx̃
oĩs actio ħ q̄ actio ſit a deo. ¶ Et q̄
ſic uidetur. Jo. xv. Sine me nihil po
teſtis facere. ſ3 oĩs actio aliquo mõ ẽ ens ſiue
ſit actio peccati ſiue alia. ergo ⁊c. ¶ Si tu dicas
q̄ illud itelligitur de actõe bona. ↄ. yſa. x. Nũ
q̄d eleuabitur ſecuris ↄ cũ q̄ ſecat i ea. Glo.
Sicut inſtrã nihil ſunt p ſe agẽtia. ita ſenache
rib nihil p ſe opat̃ ẽ. ſi ergo actio ſenacherib
erat mala ⁊ crudelis. ⁊ ſenacherib in illa actõe
erat iſtr̃m dei. uidetur ergo q̄ oĩs mala actio
ſit ab ip̃o tanq̄3 a primo principio. ¶ Ite3 q̄
ſunt eiuſdẽ gñis hñt eadẽ pricipia prima. ſed
dare etiam ppter deũ ⁊ dare etia3 ppter uana3
gloriã eiuſdẽ generis actões ſunt i genere na
ture. ſi ergo actio iſta q̄ q̄s dat etia3 ppt deu3
ẽ a deo. uidetur q̄ ⁊ actio illa q̄ q̄s dat etia3 cã
ianis glorie ſit a deo. ¶ Itẽ opatio miraculo
rũ ẽ a ſolo deo. ſ3 aliq̄s faciẽdo miracula pec
cat. q2 facit ppter uanã gloria3. ergo uidet̃ q̄
aliq̄ actio ſubtracta deformitati culpe ſit a deo
ergo pari rõe ⁊ oĩs alia. ¶ Itẽ oĩs ſcĩa a dño
deo ẽ. ſ3 aliq̄s addiſcit ppter auariciã. ergo cũ
addiſcere nõ poſſit niſi deo coadiuuãte ⁊ opã
te ⁊ illũ addiſcere ſit pcm̃ actio ſubtracta pec
cato ↄpatur ad deũ ſicut ad principiũ. ¶ Itẽ
aliq̄s adulterãdo generat plẽ. q̄ro ergo utrũ
illa actio ſiue coit⁹ ille ſit a deo uel nõ. Si eſt a
deo hẽo ppoſitũ. ſi nõ ẽ a deo. ergo ples ge
nita nõ ẽ a deo. ſi ergo hoc ipoſſibile ponere
q̄ aliq̄s hõ ſit q̄ non ſit a deo. ergo ⁊ illud ex
quo ſeq̄tur. ſ. q̄ actio ſubtracta pccõ nõ ſit a
deo. ¶ Itẽ actio q̄ ſubſternitur pccõ nõ oĩo ni
hil ẽ ſicut manifeſte appet. ſi ergo aliquo mõ
ẽ ens q̄ro a quo ſit. ſi ẽ a potẽtia creature ne
ceſſe eſt q̄ ſit ab ea ħ illud q̄d h3 de entitate.
illud ergo ħ q̄d actio ẽ ab illa potẽtia aut eſt a
deo aut nõ. ſi ẽ a deo cũ oẽ illud q̄d ẽ cã cauſe
ſit cã cauſati p ſe itelligẽdo. ſ. ſi mediũ cãtũ ẽ
cã cãti poſtremi. ħ id q̄d h3 a primo. tũc ſeq̄t̃.
q̄ talis actio ſit a deo. ſi uõ ñ ẽ a deo tũc q̄ro
aut ẽ a ſe. aut ẽ ab alio. ſi ab alio tunc q̄ro ſilr̃
de illo alio aut ẽ a ſe aut ab alio. ergo uel erit
abire i infinitũ. uel erit ponere q̄ creatura ali
quid hẽat a ſeipa. uel q̄ hẽat ab alio q̄3 a deo
q̄d ſit primũ pricipiũ in quo ſit ſtat⁹. ſed hec
oĩa ſũt ipoſſibilia ⁊ ſequitur ex hoc q̄ ponit̃
aliq̄ actio nõ eẽ a deo. ergo ⁊c. ¶ S3 ↄ. De⁹
nõ facit ↄ ſuã phibitõe3. q2 tũc ſibiipi ↄtr⁹ eẽt.
ſ3 de⁹ phibet aliq̄3 actões ħ q̄ actio ẽ ſicut p
hibuit ade ne comederet de pomo. ergo uide
tur q̄ illa comeſtio ade nõ fuerit a deo. q̄ aũt
illa actio phibita fuerit ħ q̄ actio appet. q2 co
medere de pomo illo de ſe erat bonũ et nulla
erat in eo deformitas niſi poſtq̄3 fuerit phibi
tũ. ¶ Itẽ oĩs actio q̄ fit a bona uoluntate ut
eſt opãs p caritatẽ ẽ bona bonitate pfcã i gñe
moris. ſ3 oĩs actio q̄ a deo egreditur. egredit̃
a uoluntate optima i q̄ ẽ ſũma charitas. ergo
oĩs actio c⁹ deus pricipiũ ẽ bona ẽ bonitate mo
ris. ſ3 actio ſubtracta pccõ nõ ẽ bona bonita
te moris. ergo nõ ẽ a deo. ¶ Itẽ oĩs q̄cq̄3 deus
facit facit bono fine. Vniuerſa. n. opatur ppter
ſe. oẽ aũt q̄d fit bono fine ſimplr̃ bonũ ẽ. actio
aũt ſubtracta pccõ nõ ẽ ſimplr̃ bona. ergo nõ
põt eẽ a deo tanq̄3 a cã. ¶ Itẽ q̄ñcũq̄3 opans
ↄtinuatur regule dirigẽti i opando recte opa
tur ⁊ bñ. ſ3 regula liberi ar. ẽ ipa rectitudo uo
lũtatis diuie. ergo i oĩ opatõe in q̄ de⁹ coopat̃
libero ar. cũ ſit ↄtinuatio opantis ad regulã ẽ
rectitudo. ſi ergo in aliq̄ opatiõe p totũ ẽ obli
q̄tio. uidetur q̄ coopatio ei⁹ nõ ſit a deo. ¶
Itẽ ſi opatio q̄ ẽ ſubiecta pccõ ſit a deo ⁊ libe
ro ar. aut tota eſt a deo ⁊ tota a libero ar. aut
pars a deo ⁊ pars a libero ar. Si tota a deo ⁊
tota a libero ar. ergo uidetur q̄ tota ſit ſimlr̃
⁊ bona ⁊ mala. q̄d ẽ oĩo ipoſſibile. Si ps a deo
⁊ ps a libero ar. ſ3 q̄ rõe ponitur una ps eẽ a li
bero ar. eadẽ rõe põt poni ⁊ altera. ⁊ ſic uidet̃
q̄ tota opatio ita ſit a libero ar. q̄ nõ ſit a deo.
¶ Itẽ ſi de⁹ coopatur libero ar. i actõe ſubtra
cta pccõ. aut ergo libe3 ar. mouet pricipali⁹ q̄3
de⁹. uel ecõuerſo. ↄſtat q̄ libe3 ar. i nulla opa
tõe nec pricipali⁹ nec eq̄ pricipalr̃ põt ſicut deus
cũ de⁹ tã i mouẽdo q̄3 i cãndo cuiuſcunq̄3 dicat̃
eẽ ſiue cã ſiue motor pricipaliſſim⁹ intelligit̃.

Si ergo deꝰ mouet pricipalius. ergo ſi motor
principalis excitat ⁊ mouet ꝑ motorē nō prin
cipalē. uidetur ꝙ̄ i opatōe culpabili liberꝝ ar.
excitetur a deo. ergo cū adulter luxuriat̃ ⁊ la-
tro furatur ad tales actōes a deo excitant̃. qḋ
oīo ē abſurdū. ¶ R̃. dḋ ꝙ̄ ſicut magr̃ dicit i
lit. circa iſtā. q. fuerūt diuerſe pōnes adeo ma
gnoꝝ uiroꝝ ⁊ adeo rōales ut nec magr̃ auſus
fuerit diffinire q̄ eoꝝ magis ꝯtineat v̄itatē. at
tñ qꝛ ꝑ multā diſcuſſionē dubia ducūt̃ ad ma-
niſeſtatōeꝫ nunc coīter tenetur ꝙ̄ illa opinio
v̄ior ſit q̄ dicit ꝙ̄ oīs actio ſiue ſubtracta pec
cato ſiue ñ ꝫ illud qḋ ē actio ē a deo. neqꝫ ime
rito. qꝛ illud opꝫ ponere ſi penſet̃ eminētia di
uine potētie ⁊ idigētia potētie creature. qꝛ. n.
ḋs ē cā primordialiſſima. iō ē iſluētie maxīe i
cās ꝫas. ⁊ adeo magne iſluētie ut nec modicū
nec q̄ꝫtūcūqꝫ puū dū tñ aliquo mō ſit ens ꝓce
dat ab aliq̄ cā creata niſi coopāte diña oīpotē
tia. Dis etiā potētia creata q̄ꝫtū ē de ſe defe-
ctiua ē nec ē pure actiua. ergo q̄ꝫtūcūqꝫ faciat
modicā opatōeꝫ neceſſe hꝫ adiuuari ab ea po
tētia q̄ ē actꝰ purꝰ ꝓpt̃ oīmodā ipmixtionē cuꝫ
materia ⁊ q̄ ſola ſibi ſufficit nullo mō indigēs
iuuari a cā alia. Et iō hec poſitio q̄ dicit oēm
actōeꝫ eē a deo ꝫ ꝙ̄ actio ē abſqꝫ oī ābiguita
te tenēda ē. vñ anſel. i li. de ꝯcordia ꝑdeſtina-
tōis ⁊ ꝑſcie. Dis q̄litas ⁊ oīs actio ⁊ q̄cq̄d hēt
aliq̄ꝫ eēntiā a deo ē a quo ē oīs iuſticia ⁊ nulla
iiuſticia. facit. n. deꝰ oīa iuſta q̄ etiā iiuſta fiūt
uolūtate. i. bona opa ⁊ mala. In bonis q̄dē fa
cit ꝙ̄ ſunt ⁊ bona ſunt. in malis vero facit ꝙ̄
ſunt ſꝫ nō ꝙ̄ mala ſunt. Et iteꝝ ibidem. Oēs
actōes ⁊ oēs motꝰ facit deus. qꝛ ipe facit res a
q̄bꝰ ⁊ ex q̄bꝰ ⁊ ꝑ q̄s ⁊ i q̄bꝰ fiūt. ⁊ nulla res hꝫ
ullā potētiam uolēdi aut faciēdi niſi illo dante
ipm quoqꝫ uelle qḋ aliqñ iuſtū ē aliqñ iniuſtū
a deo ē. nō eē v̄o rectū nō ē q̄d nec a deo eſt.
Cōcedēde ſunt ergo rōes ad primā ptē idu-
cte. ¶ Ad illḋ v̄o qḋ obr̃ ꝙ̄ deꝰ nō facit ꝯ ſuā
ꝓhibitōeꝫ. dḋ ꝙ̄ ueꝝ ē. ſꝫ deꝰ cū ꝓhibꝫ aliquā
opatōeꝫ nō ꝓhibet ſibi ſꝫ aliȷ̄. nec ꝓhibet ſuaꝫ
coopatōeꝫ quā nō ſubtrahit creature. ſꝫ ipſi
creature ꝓhibet opatiōeꝫ. ⁊ iō dū coopatur ei
nō facit ꝯ ſuā ꝓhibitōeꝫ ¶ Et ſi tu obȷ̄cias mi
hi ꝙ̄ nihilominꝰ actio ē ꝓhibita a deo. dḋ ꝙ̄ i
actōe ꝓhibita eſt duo ꝯſiderare. ⁊ ꝙ̄ ē actio. ⁊
ꝙ̄ ē ꝓhibita. ab eo aūt ſit ꝫ ꝙ̄ ē actio. nō aūt ꝫ
ꝙ̄ ꝓhibita. ⁊ iō nō ſeq̄tur ꝙ̄ ꝯ ſeipꝫ faciat. ¶

Ad illud qḋ obr̃ ꝙ̄ oīs actio q̄ ē a uolūtate bo
na eſt bona. dḋ ꝙ̄ illud v̄itatē nō hꝫ i uolūta-
te icreata loquēdo de bonitate moris. ⁊ rō hꝰ
eſt iſta. cū aliq̄ actio ē a uolūtate bona creata
cū uolūtas icreata q̄ ei coopatur abſqꝫ dubio
bona ſit ſimplr̃ actio illa bona ē. qꝛ tota eiꝰ cā
ē bona. ſꝫ cū uolūtas icreata ē bona q̄ coopat̃
uolūtati create uolūtas creata pōt eē deordia
ta. ⁊ rōe illiꝰ pōt uenire defectꝰ ꝯ opatōeꝫ illā.
vñ ſicut uidemꝰ ꝙ̄ i aliq̄ opatiōe q̄ ē a deo ⁊ a
uirtute creata ex defectu v̄tutis create totalr̃
deficit opatio illa. ſic etiā ex deordinatōe uo-
lūtatis create ꝯuenit deprauari illā actōeꝫ. ¶
Alr̃ poſſꝫ dici ꝙ̄ opatio dr̃ duplr̃. vno mō dr̃
opatio opꝰ opans. alio mō opꝰ opatū. ⁊ cū dr̃.
ſi uolūtas ē bona opꝰ ē bonū. hoc intellr̃ ḋ ope
opāte qḋ. ſ. ē actꝰ ipiꝰ uolūtatis ut uelle. ⁊ ſi ſic
nō hꝫ iſtātiā i deo. qꝛ uelle dei deꝰ ē ⁊ actio ḋi
deꝰ ē illo mō. Si aūt dicatur opatio ipm opus
opatū ſic nō ſeq̄tur ꝙ̄ tale opꝰ ſit bonū boni-
tate ꝯpleta ſiue meritoria. ſꝫ ſufficit ꝙ̄ ſit bo
nū bonitate nature ſicut patēt opa q̄ ꝓcedūt a
uolūtate dei bona ſunt bonitate nature. ⁊ hāc
bonitatē hꝫ actio q̄ ſubtracta ē malicie ¶ Ad
illḋ v̄o qḋ obr̃ ꝙ̄ deꝰ facit oīa ꝓpter ſe. dḋ ꝙ̄
ueꝝ ē ⁊ ꝯcedēdū ē etiā ꝙ̄ actōeꝫ malicie ꝓpt̃
ſe facit. ꝓpter ſe. n. coopatur creature. Cū āt
dr̃ ꝙ̄ opatio q̄ fit ꝓpter deū ē bona bonitate
moris. hoc intellr̃ de opatōe rōalis creature.
nā de deo intelligi nō pōt ꝓ eo ꝙ̄ deꝰ nō tātū
coopat̃ creature rōnali ſꝫ etiā irrōnali. illa tñ
opatio nō dr̃ eē bona bonitate moris. ¶ Ad
illud qḋ obr̃ ꝙ̄ qñ agēs creatū ꝯtinuatur regu
le dirigēti nō errat. dḋ ꝙ̄ ueꝝ ē ſi ſimplr̃ ꝯti-
nuetur ⁊ q̄ꝫtū ad opatōeꝫ ⁊ q̄ꝫtū ad circūſtan
tias. cū v̄o exit i opatōeꝫ circunſtātȷ̄s debitis
priuatā in hoc ꝙ̄ exit in opatōeꝫ ei ꝯtinuat̃.
ſꝫ in hoc ꝙ̄ priuat eā debitis circūſtātȷ̄s defi
cit ⁊ ab ea diſcōtinuatur. ⁊ ita diſcontinuatur
nō agēdo ſꝫ deficiēdo. ⁊ deficiēdo ē principiū
mali. ⁊ i hoc ꝙ̄ deficit a deo recedit. ⁊ defcūs
ille a deo nō ē. q̄uis. n. deꝰ coopetur opanti. ñ
tñ deficit cū deficiēte. ¶ Ad illud quod q̄rit̃
aut tota opatio ē a deo ⁊c. dḋ ꝙ̄ tata ē a deo
⁊ tota a libero. ar. nō. n. eſt itelligendū ꝙ̄ deꝰ
coopetur libero ar. ſicut cū duo ferūt lapideꝫ
unꝰ coopatur alteri. ſꝫ qꝛ deꝰ ē intime agens in
oī opatōe. ⁊ intimus eſt ipi potētie opanti ita
ꝙ̄ potētia ipa in nihil exit quod nō ſit ab ipa

Etſi obijciat ꝙ eadē actio erit tota bona ⁊ tota mala. Dō ꝙ deꝰ illi actōi nō dat niſi bonitatē nature. liberꝫ aūt ar. nō priuat eaꝫ bonitate nature ſ; bonitate moris. et iſta duo nō hn̄t oppōnē. ſ. ꝙ aliq̄d hēat bonitatē nature ⁊ ſit priuatuꝫ bonitate moris. ¶ Ad illud qđ obr̄ ꝙ deꝰ eſt principale mouēs in tali actōe. Dō ꝙ uerꝫ eſt. attn̄ nō ſeq̄tur ex hoc ꝙ excitet liberū ar. ad fiendā illā opatōeꝫ. excitatio n. dicit aliquē effectū gr̄e p̄uenīētis ip̄aꝫ uolūtatē. hoc aūt req̄ritur in bonis meritorijs. in alijs uero opibꝰ indifferētibꝰ uel etiā malis nō eſt niſi ſola coopatio diuine ṽtutis q̄ exn̄s in creatura potentialr̄ ⁊ pn̄tialr̄ ſicut ꝯſuat eā in eſſendo ſic adiuuat in operando ꝓpter quod ꝯceditur ibi eſſe coopatio nō tm̄ p̄uētio uel ſubſecutio

SEcundo queritur utrum omnis rei ꝯſeruatio ſit a deo. ¶ Et ꝙ ſic uidet̄. Primo per Greg. Cūcta in nihilū cederent niſi manus ꝯditoris ea ꝯtineret. ergo oīa q̄ ꝯſuātur a deo ꝯſuātur. ¶ Itē eē ē actꝰ entis ⁊ uiuere uiuentis. ſ; nullus actꝰ ē q̄ nō ſit a deo imediate. ergo nullū eē ⁊ nulluꝫ uiuere. ſi ergo creatura ꝯtinue ē ⁊ ꝯtinuatio in eē nō aliud q̄; duratio cū eſſe eius non poſſit eē niſi a deo. omnis rei ꝯſuatio ē a deo. ¶ Itē nihil mutabile ſaluatur neq; ſubſiſtit in eſſe niſi p imutabile ⁊ fixū. ſed oē eſſe creatū mutabile eſt ⁊ uariabile ſaltē a preterito ad futurꝫ. ſicut enim dicit Hiero. Solus enim deus eſt qui ñ nouit preteritū uel futurum. ergo nihil poteſt ſubſiſtere niſi deo conſeruante. ¶ Item q̄to effectus magis percipit a cauſa tanto magis pendet ab ipſa. ⁊ quāto magis pendet ab ip̄a tanto minus poteſt durare uel ſubſiſtere ſine ipſa. ſ; omne creatū totū quod eſt ⁊ quod h; a deo h;. ergo ipoſſibile ē neq; ad momentū ꝯſeruari in eē niſi deo ꝯſeruante. ¶ Itē ſicut ſe habet eēntia ad primā eſſentiā. ⁊ ſapientia ad primā ſapiam. ita ſe habet duratio ad primā duratōeꝫ. ſed ois eēntia ⁊ ois ſapia a prima ſapia eſt. ergo ois duratio a prima duratione ꝓducitur ſicut a principio. ergo nihil i eē ꝯſeruatur niſi per deū. ¶ S; ꝯ. Aug. in li. de natura boni tractans illud quod dicitur eccle. viij. Sermo eius ꝓtāte plenus ē. dicit ꝙ ſuuꝫ dicere eſt ſuū facere. ſ; ſtatim q̄n deꝰ fecit creaturā ſimul cū hoc diſpoſuit q̄tū creatura durare debuit. ergo uidetur ꝙ ſtatiꝫ dedit ei uirtutē ꝯtinuandi ſe in eſſe. ergo non uidetur ꝙ ā̄pliꝰ deꝰ imediate eā ꝯſeruet. ꝙ ſi tu dicas ꝙ uirtus creature data indiget adhuc ṽtute diuina ſimul coopante. ꝯ. Si ſuū dicere ē ſuū facere. ⁊ dicere nō pōt eē ſucceſſiuū. ergo nec facere. ſed ꝯſuatio creature eſt cū ſucceſſione. ergo nō uidetur ꝙ illa ꝯſeruatio ſit a deo ſicut ꝯſeruante. ¶ Itē ad nobilitatē agentis creati ꝑtinet ꝙ pōt facere opꝰ p ſe ſtabile nō idigēs ip̄o artifice ꝯtinue ſuſtētante. ſ; deꝰ ē artifex multo nobilior ⁊ ml̄to potētior. ergo uidetur ꝙ operibꝰ ſuis det tale eē qđ nō indigeat ip̄o ꝯſeruāte ꝯtinue. ergo ꝯſeruatio rerꝫ nō uidet̄ imediate eē a deo. ¶ Itē idē eſt principiū eēndi ⁊ ꝯſeruādi. ſ; forma ſufficienter dat unicuiq; rei eſſe. ergo uidetur ꝙ ad ꝯſuatōꝫ uniuſcuiuſq; rei ſufficit ṽtꝰ ꝓprie formalis. ¶ ꝙ ſi tu dicas ꝙ forma nō pōt ꝯſuare ſuā materiaꝫ. planū eſt eſſe falſuꝫ in aīa q̄ h; uim uegetatiuā ⁊ regitiuā corpis. ¶ Itē ſi ois res ꝯſeruat̄ a deo imediate cū diuina ṽtus nō poſſit a ſe deficere nec poſſit ab alia ſeparari uidetur ꝙ nulla operatio creature nec p defectū ſui ip̄iꝰ nec p actōeꝫ ꝯrij poſſit aliq̄n terminari. nunq̄; enim deficit duratio ſine defectu uirtutis ꝯſeruantis. ⁊ planū ē hoc ꝙ multorꝫ actio terminatur. ergo uidetur ꝙ talis ꝯſeruatio nō ſit a deo tanq̄; a principio imediato. ¶ Itē ſi creatura ſibiip̄i relinquitur aut conſeruatur in eſſe. aut corrumpitur. ſi ꝯſeruatur in eſſe habeo ꝓpoſitum. uidetur ꝙ non omnis conſeruatio ſit a deo. Si corrumpitur aut hoc eſt aliena actiōe aut propria inclinatione. Aliena actione non quia nulla creatura poteſt aliam in nihilum redigere. Propria inclinatione non. quia natura ſemper deſiderat quod meliꝰ eſt. ⁊ forma appetit uniri materie et materia forme. ergo ſi motus ſequitur inclinatōeꝫ ⁊ appetitū ſemp durabit ⁊ nunq̄; deficiet. ergo redit idē quod priꝰ. ſ. ꝙ nō ois ꝯſuatio eſt a deo. ¶ R̄ꝫ. Dō ꝙ non ſolū oēm actōem uerū etiam omnem ꝯſeruationem neceſſe eſt a deo eſſe. Rō huiꝰ eſt neceſſitas ⁊ indigentia ex parte creature creatura enim omnis ex nihilo eſt ⁊ aliunde habet eſſe quia ex nihilo eſt. Ideo quodāmō uana ē ⁊ uanitati ſubiecta eſt. quia uero aliunde h; eſſe iō eē ē ſibi quodāmō accn̄tale. ꝯrio mō ē in deo. Vnde Hillarius in. vij. de trini.

Eſſe ñ ē acciñs eo ſ; ſubſiſtēs ī ſtas ⁊ manēs
cā ⁊ naturalis gñis ꝓprietas. ſicut ergo uanū
nō pōt fulciri niſi ꝑ uex̄ ⁊ ſtabile. ⁊ accñs ñ pt
fulciri niſi ꝑ ſubiectū. ſic eſſe creature nō pōt
ꝯſuari abſq; munificētia creatricis eēntie. vñ
ſicut creatura h; eēntiā ⁊ actōe; ita etiā h; ⁊
duratōe;. ⁊ ꝓpter hoc q̄uis creatura ñ poſſit
eē actu īfinita. nihilomin⁹ tñ ponitur duratiōe
īfinita. īfinitas. n. duratōis nō ponit ī creatura
aliq̄ꝫ actualē īfinitatē. ⁊ rō h⁹ ē. q; potētia per
quā durat creatura nō tm̄ ē ipi⁹ creature imo
etiā creatricis eēntie. vex̄ ē. n. q̄ ī creatura ē
aliq̄ potētia ad durādū ſ; illa nō oio in actu.
imo ē ī potētia quodāmō reſpectu illi⁹ v̄tutis
q̄ ē ī actu īfinita. et hoc ē qḋ uult dicere ph̄us
in li. de cauſis. q̄ oēs v̄tutes infinite pēdētes
ſunt ꝑ unū infinitū primū qḋ ē v̄t⁹ v̄tutū. Cō
cedēde ſūt ergo rōes oñdētes q̄ oīs rei ꝯſua
tio ē a deo tāq̄ꝫ ab imediato pricipio. nō tñ ē
ab ipō ſicut a tota cā. ſicut. n. ī creatura ē aliq̄
v̄t⁹ opatiua creata ſic etiā aliq̄ v̄tus ꝯſuatiua.
¶ Ad illud ergo qḋ primo obr̄ q̄ ſuū dicere
ē ſuū facere. vō q̄ hoc nō dr̄ imediate ꝓpter
hoc q̄ ad dicere ſeq̄tur facere. qm̄ deus dixit
ab eterno ⁊ fecit ī tp̄e. ſ; hoc dictū ē q; non ē
opatio noua ex pte dei uſū facere ſupadditum
adijcere ſicut ꝯtingit in opatōe creature. Nec
ual; qḋ obr̄ q̄ dicere nō ē ſucceſſiuū. vō. n. q̄
nec dicere dei nec facere ē ſucceſſiuū ꝑ id qḋ ē
q; dicere ⁊ facere dei de⁹ ē ⁊ eternū q̄d ē. vex̄
tñ ſicut ab eterno pōt ꝓcedere tpale ſic a diui
no dicere ī quo nulla eſt ſucceſſio pōt ꝓcedere
ſucceſſiua duratio q̄ q̄dē ſucceſſiua ē nō rōne
exigentie ex pte dei ꝯſuātis ſ; ex pte rei ſua
te. ¶ Ad illud qḋ obr̄ q̄ artifex creat⁹ pōt fa
cere op⁹ ꝑ ſe ſtabile. vō q̄ nō ē ſīle; eo q̄ ar-
tifex creat⁹ ſic facit rē q̄ nō facit ei⁹ pricipia in
triſeca. nō. n. pōt ī totā rei ſubā;. ⁊ ꝓpterea res
fcā ꝯſuari pōt ī ꝓprijs principijs q̄ nō depen-
dent a ptāte artificis. nō ſic aūt ē ī ope dei. oē
. n. op⁹ qḋ de⁹ facit ꝑ totū ſui facit. ⁊ iō total̄r
ab ipō depēdet ⁊ ſine ei⁹ adiutorio adiuuari ñ
pōt. ¶ Ad illud qḋ obr̄ q̄ idē ē pricipiū eēn-
di ⁊ ꝯſuādi. vō q̄ uex̄ ē ī gñe cauſe formalis
⁊ ſil̄r vex̄ ē in gñe cauſe efficiētis. q̄uis ergo
eē a creatura ſit a forma creata tā q̄ꝫ ab īfor
māte. nihilomin⁹ tñ a deo ē tanq̄ꝫ efficiēte. iō
ſicut ad ꝯſuatōe; rei neceſſaria ē v̄t⁹ forme cō
plentis ſic etiā neceſſariū ē adiutoriū primi ⁊
mediati efficiētis. ¶ Ad illud qḋ obr̄ q̄ ſi d̄s
ñ uaret res nihil corrūpetur. vō q̄ illud argu
mētū deficit dupl̄r. primū q̄dē q; d̄s ꝯſuat uo
luntarie. ⁊ iō tātū ꝯſuat q̄ntū placet ſibi ⁊ ſm
diſpōnē ſapie ſue. Preterea ꝯſuatio rei nō ē a
deo tāq̄ꝫ a tota cā ſ; req̄ritur ex pte creature
idētitas ad ꝯſuatōe;. ⁊ uirt⁹ quodāmō ꝯſuati
ua ad c⁹ defectū uelociorē uel tardiorē ſeq̄tur
diuturnior uel min⁹ diuturna duratio creature
⁊ cū ē idētitas creature ad durādū ī ꝑpetuū ut
pote ſimplicitas de⁹ eē etnal̄r ꝯtinuat. ¶ Ad
illud qḋ q̄ritur utx̄ ſi creatura ſibi relinq̄retur
corrūpetur: dico q̄ ſic etſi querat aut aliquo
agēte aut nō: dico q̄ nullo agente ſ; ꝑ defcm̄
ī ſeipa. talis. n. corruptio q̄ ē ānihilatio dicit
purū defcm̄. ⁊ iā nō req̄rit cā; efficientē ſ; de
ficientē. hec aūt in creatura ē ex hoc q̄ ex ni-
hilo ē. Etſi obijciat q̄ naturalis iclinatio cuiſ;
rei ē ad durādū ī eē. ⁊ q̄ mot⁹ ſeq̄tur iclinatōe;
vō q̄ vex̄ ē de iclinatiōe mot⁹ dicente pōnē.
uex̄ eſt etiā de pricipijs rei ſaluātis ī eē ſup q̄
fundatur illa iclinatio. ſi aūt creatura ſibi relin
queretur pricipia rei nō ſuaretur in eē. imo in
ſeipis deſiceret. ⁊ iō iclinatio ad eē periret. Poſſ;
etiā dici q̄ cū creatura ſibi relinq̄tur ponitur
q̄ diuina uirt⁹ ſe ſubtrahat. ꝑ ꝯñs ponitur cre
ature ānihilatio. ſicut. n. ꝑ opatōe; uirtutis ifi
nite pōt fieri eductio de nihilo in eē. ita etiā ꝑ
ſubtractōe; pōt fieri ānihilatio. et ꝑ tāto dicit
Aug. q̄ ſoli diuīe uirtuti poſſibile ē ānihila-
tio. uerūtñ illud uerbū itelligēdū eſt ſane quia
multum eſt calumniabile.

Tertio q̄ritur utrū oīs ꝯpoſitio ſit a
deo. ¶ Et q̄ ſic uidet. Ubicūq; ē aliq̄
ꝯpoſitio ibi ē aliq̄ ꝯponentis actio.
ſ; oīs actio eſt a deo. ergo oīs ꝯpō eſt a deo.
¶ Itē ſicut potentie uirtutis ē diſtinguere ⁊ ſepa
re. ſic potētie ⁊ uirtutis ē res unire ⁊ ꝯponere
ſ; oē qḋ eſt potentie eſt ab oī potentia crea-
toris. ergo ⁊c. ¶ Itē ubicūq; eſt ꝯpō ibi eſt ali
q̄ unio. ⁊ ubicūq; eſt unio ibi eſt unitas aliq̄. ſ;
oīs unitas eſt a prima unitate. prima aūt ⁊ ſū
ma unitas eſt de⁹. ergo oīs ꝯpō eſt a deo. ¶
Itē aug. de ue. reli. Omnis res h; hec tria. ſ.
q̄ unū aliq̄d ſit. ⁊ ſpē ꝓpria diſcernat. ⁊ rerū
ordine; nō excedat. ſ; ſi c dīc aug. ī. xi. d̄ ci. dī
Ab eo eſt oīs mod⁹ ⁊ oīs ſpēs ⁊ omnis ordo
ſine q̄bus nihil eē nec cogitari pōt. ergo ſi eē
ꝯpoſitū ⁊ oīs ꝯpoſitio aliquo mō eſt. uidetur

ergo oīs ꝯpatio a deo eē. ¶ Sꝫ ꝯ. Sup illō. i.
cor. viij. Scim⁹ qꝛ idolū nihil ē. glo. Materiaꝫ
idoli de⁹ formauit ſꝫ ſtulticia hoīuꝫ formā de
dit. ⁊ poſt. Queciiqꝫ ſūt ī creatura fcā ſunt p
vbū. ſꝫ forma hoīs ī idolo nō ē fcā p vbuꝫ ſicˀ
peccatū nō ē fcm̄ p vbū. ergo uidetur ꝙ ꝯpo
ſitio talis forme cū tali materia non ſit a deo.
¶ Itē q̄dā ſunt q̄ īpoſſibilia ſunt ꝯiūgi n̄ tm̄
a natura ſꝫ etiā a deo utpote ꝙ aliq̄d ſit ſimlˀ
albū ⁊ nigrū. ſꝫ intellect⁹ nr̄ fantaſtic⁹ frequēt
ꝯponit talia. nulloꝝ aūt ꝯpoſitio eſt a deo niſi
eoꝝ q̄ ſunt deo ꝯpoſſibilia. ſi ergo oppoſita n̄
ſunt a deo ꝯpoſſibilia ⁊ ꝯponūtur ab ītellectu
uidetur ꝙ nō oīs ꝯpoſitio ſit a deo. ¶ Itē q̄
dā ſunt q̄ nō pn̄t ꝯiūgi ī eodē ſine mōſtruoſi
tate ſicut duo capita ī eodē corpe. ⁊ talis ꝯpo
ſitio nō pōt eſſe a natura niſi cū errore ⁊ pter
ītētōeꝫ. ſi ergo de⁹ ī nulla ꝯpōne errat nec facˀ
errare. uidtur ꝙ taliū ꝯpoſitio n̄ ſit a deo ullo
mō. ¶ Itē aliq̄ ſūt q̄ īpoſſibile ē ꝯiūgi ſine de
ordinatōe utpote ſi hō ꝯmiſceatur bruto vel
ecōuerſo. ſi ergo talis ꝯpō nō ē aliud q̄ꝫ ꝯpoſ
ſibiliū deordiatio hoc ipo deordinātur ꝙ ſic
ꝯponuntur. ⁊ deordinatio nō ſit a deo. uidetur
ꝙ aliq̄ ꝯpoſitio nō ſit a deo. ¶ Rꝫ. vō ꝙ ꝯpō
nis nomē triplr̄ accipitur. ī q̄lꝫ ſuaꝝ acceptōuꝫ
aliq̄d dicit. vr̄. n. ꝯpoſitio ꝯponentis actio. vr̄
etiā ꝯpoſitio ꝯpoſſibilis paſſio. vr̄ tertio mō
ꝯpoſitio rei ꝯpoſite diſpoſitio. ⁊ qm̄ tā actio
q̄ꝫ paſſio q̄ꝫ etiā diſpoſitio rei ꝯpoſite ſcḋm ꝙ
ꝯpoſita ē aliq̄d dicit. ⁊ oē qđ dicit aliq̄ꝫ pōneꝫ
a deo ē. ꝯcedēdū ē ſimplr̄ ꝙ oīs ꝯpoſitio ſit a
deo ſ ꝙ ꝯpoſitio ſicut ⁊ oīs actio ⁊ ꝯſuatio.
Attēdēdū ē tn̄ ꝙ queādmodū q̄dā actōes ſūt
q̄ mox noīate ꝯiūcte ſūt malo ſicut mēdaciū ⁊
adulteriū. ſic q̄dā q̄rūdā reꝝ ꝯpōnes ſunt q̄s
īſepabilr̄ ꝯcomitatur aliq̄ deformitas ⁊ īordia
tio. vn̄ queādmodū actio ꝯiūcta ē defectui ma
licie īſepabilr̄ dr̄ a deo eē. ita tn̄ ꝙ defcūs ma
licie nō ſit a deo ſꝫ a defectu creature utpote
libere uolūtatis. ſic ꝯpoſitio cui iūcta ē defor-
mitas ⁊ īordinatio ſic ē a deo ꝙ illa deformi-
tas ſiue deordinatio q̄ vē defect⁹ ē. ē a defectu
alicui⁹ cauſe ꝯponētis create vlˀ a defectu ipoꝝ
ꝯpoſſibiliū. Cōcedēde ſūt ergo rōes oſtēdētes
ꝙ oīs ꝯpoſitio eſt a deo. ¶ Ad illud ergo qđ
primo obr̄ de ꝯpōne q̄ ē ī idolo. vō ꝙ idolū ſ
ꝙ huiuſmōi noīat aliqđ artificiatū ꝯtinēs ī ſe
aliq̄d numīs lˀ diuitatis. ⁊ ſ hoc duplr̄ ītellr̄ ibi
ꝯpoſitio. ſ. forme artis ad materiā. ⁊ diuitatis
ad artificiū. ⁊ prima q̇dē ꝯpoſitio ē ex pte rei.
ſa vō ſolūmō ſ eſtimatōeꝫ idolatrie. q̄ꝫtū ad
primā ꝯpōnē idolū aliq̄d ē. q̄ꝫtū vō ad ſaꝫ ni-
hil ē ī mūdo ī re q̄ꝫuis aliq̄d eſtimetˀ. ꝯcedo er
go ꝙ ꝯiūctio talis forme cū hac materia cū ſit
realr̄ ens ꝙ a deo ē. ꝯcedēdū eſt nihilomin⁹ ꝙ
illa eſtimatio inq̄ꝫtū a ſe act⁹ ē a deo ē. ſꝫ ꝯpo
ſitio diuinitatis ad illud artificiū q̄ eſtimatˀ eē
oīo nihil ē. ⁊ hec a deo nō ē. qꝛ nō ē talis ꝯpo
ſitio ſ rē. ſilr̄ ordiatio illi⁹ forme artificialis ad
ꝯtinētiā diuitatis illa q̇dē poti⁹ ē deordiatio q̄ꝫ
aliq̄ poſitio. ⁊ hec q̇dē a deo nō ē ſꝫ a defectu
cognitōis ⁊ fidei. cū ergo dr̄ ꝙ forma idoli in
tali materia nō ſit a deo nō negatur ꝯpoſitio
h⁹ forme cū hac materia abſolute eē a deo. ſꝫ
hoc negatur ꝙ nō ē a deo ad illud ꝓptˀ qđ hō
illā effigiē efficit. Et ſic pꝫ ꝓ q̄ꝫto dr̄ idolū ni-
hil eē. ſ. ꝓ eo ꝙ ē nom̄ ipoſitū a fictōe cui ſub
eſt falſitas. pꝫ etiā ꝙ idolū q̄ꝫtū ad aliquid qđ
noīat ſit a deo. ⁊ q̄ꝫtū ad aliq̄d qm̄ q̇cq̇d pō-
nis ē a deo ē. illud aūt qđ ē priuatōis uel defe
ctōis nō ē a deo ſꝫ a defectu nr̄o. ¶ Ad illud
qđ obr̄ ꝙ ītellcūs ꝯponit aliq̄ q̄ incōpoſſibilia
ſūt ꝯponi. vō ꝙ talia īpoſſibilia ſūt ꝯpōi ꝓptˀ
īſepabilitatē deordiatōis. nūq̄ꝫ. n. pōt nec eſſe
nec ītelligi aliq̄d ſitˀ ⁊ ſe ſub duob⁹ oppoſitis.
qm̄ ītelligatˀ ꝯfuſio ⁊ īordiatio. ⁊ qm̄ ī actōe vī
quā de⁹ p ſe agit ī tota cā nō pōt eē defect⁹ or
dīs. qꝛ ſi eēt iā potētia ei⁹ ī opando deficeret.
hic ē ꝙ talia a deo nō pn̄t ꝯponi. ſꝫ cū de⁹ coo
patur ītellcūi potēti deficere. ſic pōt eē ꝙ illud
qđ ē ibi pōnis ſit a vtute dei. qđ vō ē priua-
tōis ſit a defcū ītellcūs creati. iō rō illa nō ualꝫ
ꝙ ſi nō pōt de⁹ p ſe illā ꝯpōnē facere ꝙ n̄ poſ
ſit ī faciēdo aliȷ̄ coopari. ¶ Ad illud qđ obr̄ ꝺ
his q̄ nō pn̄t ꝯponi ſine mōſtruoſitate. iaꝫ pꝫ
rn̄ſio. qm̄ cū dico ꝯpōnē mōſtruoſā duo dico.
⁊ dico ꝯpōnē. ⁊ dico vtriuſq̄ꝫ deformitatē. et
ꝯpoſitio q̇dē ē a deo. deformitas mōſtruoſi-
tatis ē a defectu ⁊ errore nature q̄ uēit ex im-
proportōe vtutis ad materiā ī quā agit ſiue
ꝓ eo ꝙ materia ſupabūdāt. ſiue ꝓ eo ꝙ deficˀ
⁊ utrobiq̄ꝫ ē defect⁹ debite ꝓportōis. ¶ Ad il
lud qđ obr̄ ꝙ q̄dā ē ꝯpoſitio q̄ nō pōt eē nec
ītelligi pter īordiatōeꝫ utpote ſi pes poneretˀ
ī pectore hō coīret cū iumēto. vō ꝙ ⁊ ſi nccio
ꝯſeq̄tˀ ad aliud ⁊ ītellcūs uni⁹ īſepabilr̄ ſeq̄tˀ ex
ītellcū alteri⁹. nihilomin⁹ tn̄ diuerſitatē hn̄t. qꝛ

nnū dicit priuatōez ⁊ aliud dicit pōnē. ⁊ iō pōt
unū deo attribui q̄uis alteꝝ non attribuatur.

Conſequēter q̄ritur ꝯ ſecūdū articu-
lū de actōe defectiua. utꝝ ſit deo at-
tribuenda. Et circa hoc q̄ritur tria.
¶ Primo q̄ritur utꝝ actio iiuſta ſit a deo ꝓ ꝙ in
iuſta. ¶ Secundo q̄ritur utꝝ a deo ſit opatio
fortuita ꝓ ꝙ fortuita. ¶ Tertio q̄ritur vtrū
a deo ſit enunciatio falſa ꝓ ꝙ falſa.

Circa primū ſic ꝓceditur ⁊ q̄ritur utꝝ
actio iiuſta ꝓ ꝙ huiuſmōi ſit a deo.
Et ꝙ ſic uidetur. iiij. R̷. vlt. Quis
decipiet ex nobis achab regez iſrl̄. Et poſt
ſabiungitur ꝙ dn̄s dixit ſpūi mēdaci. egrede
re ⁊ fac. ſ ꝙ ſit deo ꝑcipiente ſit deo volēte
⁊ actore. ſi ergo ſpūs iſte malign⁹ mentitus ē
⁊ achab decepit deo mandante ſibi mentiri ⁊
decipere. uidetur ꝙ tā mendaciū q̄ꝫ deceptio
ꝓ ꝙ huiuſmodi ſit a deo. ⁊ ſi hoc uerū ē. ergo
actio iniuſta ꝓ ꝙ iniuſta a deo eſt. ¶ Itē ſicut
uult phūs ſi aliq̄d ꝑ ſui eēntiā ē cā alicui⁹ ꝑ ſui
abſentiā ē cā oppoſiti. ſ de⁹ ꝑ ſui pn̄tiā ē cā
opatōis iuſte ꝓ ꝙ iuſta ē. ergo ab oppoſitis ꝑ
ſui abſentiā ē cā oppoſiti. ſ de⁹ ꝑ ſui pn̄tiā ē
cā opatōis iuſte ꝓ ꝙ iuſta ē. ergo ab oppoſitis
ꝑ ſui abſentiā cā erit iniuſte actōis. ¶ Itē qui
adiuuat aliquē ſciēter ad actōꝫ furti ſiue velit
ipꝫ iuuare ad furtū ſiue nō. nihilomin⁹ dr̄ cur-
rere cū fure ⁊ culpa furis ei attribuitur. ſi ergo
de⁹ adiuuat hoīez ad actiōez ſubtractā malicie
⁊ iniuſticie. uidetur ꝙ talis deformitas tanq̄ꝫ
actori attribuenda ſit deo. ¶ Item dare elām
ꝓpter uanā gloriā ē pccm̄. ⁊ hoc ipo ē pecca-
tū ⁊ iniuſticia quo actio illa refertur ad talem
finē. ⁊ ſicut datio elemoſyne nō nihil ē ſic rela
tio ad talē finē nō nihil ē. ſi ergo talis relatio
fuit rō quare actio illa ē mala. ⁊ talis relatio ē
a deo cū nō ſit oio nihil. uidetur ꝙ talis actio
ſit a deo. ¶ Itē iſte q̄ peccat in amando crea
turā hoc ipo peccat q2 ꝺeſcit i creatura. ſ ꝺe
ſcere in creatura nō oio nihil ē. imo hoc ipſo
ꝙ ꝺeſcere eſt aliq̄d ē. ergo cū oē quod ē aliq̄d
ſit a deo. talis ꝺes ē a deo. ⁊ talis erat rō cīpe
ergo ⁊c. ¶ Itē nobilior ē potētia uolūtatis ut
ē deliberatiua q̄ꝫ ut ē natura q̄dā. ſ oē qꝺ ē a
uolūtate ut ē natura ē a deo. ergo oē quod ē a
uolūtate deliberatiua eſt a deo. ſ actio iiuſta ꝓ
ꝙ huiuſmodi ē a uolūtate deliberatiua. ergo
⁊c. ¶ Sꝫ ꝯ. Io. i. Sine ipo fcm̄ ē nihil. glo. i.

peccatū. ergo uidetur ꝙ peccatū nō ſit a deo.
¶ Itē ro. i. Tradidit eos ut ꝯtumelijs affici-
ant corpora ſua i ſemetipis. Glo. Immūdas
actōes ⁊ ꝯtumelioſas q̄b⁹ afficiūt ⁊ inficiūt coꝛ
pa ſua hn̄t i ſemetipis mali. ſ. i. nō aliūde ſ a
ſemetipis. nō. n. hꝫ hō hoc a deo. ſ hoc ñ pōt
dici de actōib⁹ ꝓ ꝙ actōes ſūt. ergo dr̄ de acti
onib⁹ ꝓ ꝙ actōes iiuſte ſūt. ¶ Itē q̄cūq̄ꝫ facit
iiuſticiā iiuſt⁹ ē. ſ de⁹ nō pōt eē iiuſt⁹. ergo non
pōt facere iiuſticiā. ergo iniuſticia actionis uel
actio ꝓ ꝙ iiuſta ñ ē a deo. ¶ Itē q̄cunq̄ꝫ facit
iiuſticiā offēdit deū q̄ ē ſūma iuſticia. ſ de⁹ nō
pōt ſeipꝫ offēdere nec ſeipꝫ negare ſicut dicit
apls. ergo de⁹ ñ pōt iiuſticiā facere. ergo neq̄ꝫ
actōez iiuſtā inq̄ꝫtū huiuſmōi ¶ Iteꝫ iiuſticia
ꝺfect⁹ ē. ergo facere iiuſticiā ē deficere. ſ dinū
poſſe nō pōt deficere. ergo nec iiuſticiā facere
ergo actio ꝓ ꝙ iiuſta ē ñ ē a deo. ¶ Itē q̄cq̄d
ē a deo laudat deū. ſ iiuſticia nullo mō laudat
deū nec opatio iiuſta ꝓ ꝙ huiuſmōi. nullo er-
go mō actio ꝓ ꝙ iiuſta uel mala ē deo attribu
ēda. ¶ R̷. ꝺ ꝙ cū iiuſticia ſine malitia ꝯtra
actōez dicat defectū ⁊ priuatōez ⁊ defectū de-
ordinatū de ſe ⁊ defectū carētē debito fine. fa
cere actōez iiuſtā hoc repugnat potētie ⁊ ſapi
entie ⁊ bonitati. ē. n. ibi priuatio utilitatis ⁊ oꝛ
dis ⁊ entis. ⁊ q2 nihil ē attribuēdū deo niſi qꝺ
decet ſuā potētiā ſapiaꝫ ⁊ bonitatē. iō actōeꝫ
malā deo tribuere nō ſolū ē falſitatis ſ etiaꝫ
blaſphemie ⁊ ipietatis. Cōcedēdū eſt ergo ꝙ
actio mala ⁊ iiuſta ꝓ ꝙ hi⁹ ñ ē a deo. ⁊ iō rōes
q̄ hoc oñdūt ꝯcedēde ſūt ¶ Ad illud ergo qꝺ
obr̄ de ultio. R̷. ꝺ ꝙ egredere ⁊ fac ñ intellr̄
ibi ipatiue ſ itellr̄ ibi ꝑmiſſiue. vñ vbū ipati-
ui modi itellr̄ multiplr̄ i ſcriptura. aliq̄ñ ꝑce-
ptorie. aliq̄ñ ꝯſultorie. aliq̄ñ iſinuatorie. ⁊ aliq̄ñ
ꝑmiſſiue. quoꝝ exempla ſumi pn̄t ex diuerſis
locis ſcripture ¶ Ad illō qꝺ obr̄ ꝺ eadē cā ꝙ
ꝑ ſui pn̄tiā ⁊ abn̄tiā ē cā oppoſitoꝝ. ꝺ ꝙ illō
hꝫ vitatē ꝺ cā q̄ ſe uolūtarie abſētat ita ꝙ ei⁹
abſētatio pricipalr̄ ē a ſeipa. hoc aūt ñ ē i ꝓpo
ſito. de⁹. n. nemi ſe abſētat. imo pat⁹ ē oēs ad-
iuuare ⁊ oib⁹ dare gr̄aꝫ ¶ Ad illud qꝺ obr̄ ꝙ
ille q̄ iuuat furē i actōe dr̄ currere cū fure ſi ſci
ent⁹ hoc facit. ꝺ ꝙ hoc nō ē ſile. q2 decens et
ꝯueniēs ē ꝙ hō ꝓximū ñ iuuet i ea actōe in q̄
q̄s ābulat ñ recte. imo poti⁹ eꝫ ipedire cū ipſe
nec poſſit nec ſciat inde bonum elicere. nec ad
illud adiutorium aliqua lege aſtringatur ſed

poti⁹ ꝓhibeatur. nō ſic aūt ē in ꝓpoſito tū qꝛ
decꝫ diuinā liberalitatē ut ſolē ſuū oriri faciat
ſup bonos ⁊ malos. nec dꝫ influentiā virtutis
ſue ſubtrahere nec bonis nec malis maxīe ꝑ
illā iſluētiā q̄ reſpicit primū eſſe. Secūdo v̄o
qꝛ decet diuinā ꝓuidētiā ſic res q̄s ꝯdidit ad-
miſtrare ut eas agere ꝓprios mot⁹ ſinat. Ter
tio v̄o qꝛ ip̄e nouit ⁊ ſcit inde bonū elicere. ⁊
iō cū coopatur pccōri ī actōe facit laudabilr̄. ⁊
iō nullo mō malicia q̄ reddit ſuū actorē culpa
bilē ē ei attribuēda. ¶ Ad illud qḋ obr̄ ꝙ re-
latio actōis ad inanē gloriā tanq̄ȝ ad finē a do
ē. dō ꝙ relatio duo dicit. ſ. actū uolūtatis ⁊ ra
tionis ꝓtēdētis ſe ad illū ſinē mediāte illa acti
one. ⁊ hoc q̄dē bonū ē ⁊ a deo ē. ⁊ preter hoc
īportat deordinatōēꝫ. tali. n. actōi ꝯiūcta ē ior
dinatio. qꝛ talis finis tali opi nō ꝯgruit. ⁊ q̄ȝtū
ad hoc ē ibi malicia. ⁊ iō iiuſticia ē ibi rōe de-
fect⁹ q̄ eſt in tali relatōe. ꝓpter hoc nō opꝫ ꝙ
ſit a deo. ⁊ ē ſilr̄ in claudicatōe in q̄ eſt ābula-
tio cū defectu. ſic ⁊ ī ꝓpoſito ītelligēdū ē. ¶
Ad illud qḋ obr̄ de q̄ete ſilr̄ rn̄dendū ē ꝙ q̄es
dicit pōnē aliq̄ȝ in hoc ꝙ dicit dilectionem cre
ature ⁊ dicit priuationē rectitudinis in boc ꝙ
dicit priuatōēꝫ finis ultimi. in hoc. n. ꝙ ibi q̄e
ſcit ⁊ ultra nō tendit cū deberet ultra tendere
non tm̄ eſt poſitio ſꝫ etiā priuatio que q̄dēꝫ
non eſt a deo. ¶ Ad illud quod obr̄ ꝙ q̄cq̄d
eſt a uoluntate naturali eſt a deo. dō ꝙ uerūꝫ
eſt ꝑ ꝙ uoluntas naturalis. ⁊ ſimilr̄ illud qḋ ē
a uoluntate deliberatiua ꝓciſe ꝯcedēdū eſt eē
a deo. ſed malicia nō ē ꝓprie a uoluntate ut ē
deliberatiua ſed poti⁹ ut eſt defectiua q̄ȝuis de
fectus ille nō incidat niſi ꝯ actū deliberatiuūꝫ
⁊ iō q̄ȝuis ſit a uolūtate deliberatiua n̄ ſeq̄tur
ꝙ ſit a deo. qꝛ nō eſt ꝑ ꝙ deliberatiua ſꝫ ꝑ ꝙ
defectiua. ⁊ preterea ſicut dictum fuit ꝯ̄ ſi fiat
tale argumētū. volūtas deliberatiua eſt a deo
⁊ malicia eſt a uoluntate deliberatiua. ergo ē
a deo. peccat ꝑ accn̄s. quia peccat ꝯ illā regu-
lā. quicquid eſt cā cauſe ē cauſa cauſati. ita. n.
pōt eē ſophiſma ꝑ accn̄s ī cādo ſic ī herēdo.

SEcundo queritur utrū operatio for
tuita ſit a deo ꝑ ꝙ fortuita. ¶ Et ꝙ
ſic uidetur. quia tam fortuita q̄ȝ ca-
ſualis actio eſt ex cauſis ꝯfluentibus ob aliud
inceptis. vnde Boe. in. v. de ꝯſola. Caſus eſt
inopinatus rei euentus ex cauſis ꝯcurrētibus
ob aliud inceptis. ſed tam ꝯcurſus caꝝ q̄ȝ in-
choatio ꝓpter aliud eſt a deo. ergo ſi nihil pl⁹
requiritur ad hoc ꝙ aliquid ſit fortuitū uel ca
ſuale. uidetur ꝙ tam fortuita q̄ȝ caſualia ꝑ ꝙ
huiuſmodi ſint a deo. ¶ Itē ſi ens per ſe ē a
deo inquantūꝫ per ſe eſt. ſic ⁊ accn̄s eſt a deo
inquantū accn̄s. ergo ſicut operatio cauſe eſt
a deo per ſe ita ⁊ opatio cauſe per accn̄s. ſed
caſuale ⁊ fortuitū ꝑ ꝙ huiuſmodi dicit opera
tionē uel effectum cauſe per accidens. ſꝫ natu
rale ⁊ artificiale dicit effectū per ſe. ergo ſicut
oē naturale ⁊ artificiale ē a deo inquantū h⁹
ſic omne caſuale ⁊ fortuitū inq̄ȝtū huiuſmodi
eſt a deo. ¶ Itē ubicūq̄ȝ aliqua diuerſa ꝯcur-
runt ad unius effectus ꝓductōēꝫ neceſſe ē ꝙ
per unū aliq̄d ꝯiungantur. ſed cauſe a quibus
oritur tam caſuale q̄ȝ fortuitū ⁊ ſunt diuerſe
q̄ȝtū ad rē ⁊ ſunt diuerſe q̄ȝtū ad intentōēꝫ. er
go ſi uniuntur ꝯiunguntur per aliq̄d quod eſt
ſupra eas. ſed nihil ē ſupra agens naturale et
agens a ꝓpoſito niſi ſolus de⁹. ergo taliū cāꝝ
ꝯcurſus a deo ē. ⁊ huiuſmodi caꝝ ꝯcurſus fac̄
effectū caſualē uel fortuitū. ergo ⁊c. ¶ Itē po
tentior eſt p ſe cā q̄ȝ cā p accn̄s. ſꝫ cā p ſe nul
lū effectū ꝓducere pōt q̄n adiuuetur a deo. er
go nec cā p accn̄s. ſꝫ cauſe per accn̄s ſunt ca-
ſus ⁊ fortune ſicut uult phūs in. ij. phy. ergo
cūꝫ eoꝝ effectus ſint caſuale ⁊ fortuitū inq̄ȝtū
huiuſmodi. uidetur ⁊c. ¶ Si tu dicas ꝙ caſuale
ꝑ id qḋ ē a deo ē. nō tm̄ ꝑ ꝙ caſuale. qꝛ dic̄ pri
uatōēꝫ intētōis nō pōnē. ꝯ hoc ē ꝙ ſicut natu
ra opatur p ītētōēꝫ ita opatur etiāꝫ uniformit̄
⁊ mō ꝯſueto. Sꝫ cū aliqua opatio fit ꝓter ſoli
tū curſū nature illa quidē opatio dr̄ miraculū.
talis opatio ponitur a deo inq̄ȝtū talis. ſi ergo
opatio q̄ fit ꝓter ꝯſuetudinē inq̄ȝtū h⁹mōi eſt
a deo. pi rōe ⁊ opatio q̄ fit ꝓter intentōēꝫ in-
q̄ȝtū h⁹mōi ē a deo. ¶ Itē fortuitū eo ipſo dr̄
fortuitū qꝛ ē ab aliquo agēte ītēdēte aliud. ſic̄
iuētio theſauri ē ab eo q̄ ītēdit arare terrā. ſꝫ
ꝙ ille aliud ītēdat hoc bonū ē ⁊ a deo ē. ſilr̄ ꝙ
theſauꝝ illū iueniat hoc bonū ē ⁊ a deo ē. ergo
fortuitū ut fortuitū a deo eē uidetur. ¶ Sed
ꝯ hoc arguit aug. ī lib. lxxxiij. q. ſic. Quicq̄d
caſu fit temere fit. q̄cq̄d temere fit n̄ fit ꝓuidē
tia. ſi ergo oē qḋ fit a do ſit p ꝓuidētiā. qꝛ ds
nihil agit ſine ꝓuidētia. uidet̄ ꝙ caſuale ⁊ for-
tuitūꝫ ꝑ ꝙ huiuſmōi nō ſit a deo. ¶ Itē fortu
na ⁊ caſus accidit p obſcūꝫ ꝓcognitōis. ſꝫ de⁹ ni
hil ꝑt facere niſi ꝓcognoſcēs. ergo nihil caſua

le inq̄ꝫtū huiuſmōi a deo ē. ¶ Itē ſicut bonūꝫ
repugnat malo ita fortuna repugnat ꝓuidētie
ſꝫ a deo q̄ ſūme bon⁹ ē nō pōt egredi opatio
iniuſta. ergo pari rōne cū ſit ſūme prudens ñ
pōt ab eo exire aliqua opatio fortuita. ¶ Itē
fortuitū ē ꝙ fortuitū ortū hꝫ a cā p accñs. er
go ſi de⁹ eēt cā fortuiti ē ꝙ huiuſmōi de⁹ eēt
cā alicuius rei p accñs. ſꝫ cā p accñs reduci hꝫ
ad cāꝫ nobiliorē. ergo aliqua eēt nobilior deo
quod eſt abſurdū ¶ Itē ſicut iniuſticia ſe hꝫ ad
ſuā cām ſic caſuale ⁊ fortuitū ad ſuā. ſꝫ iniuſti-
cia nō pōt eē ab aliquo niſi opante iniuſte. er-
go caſuale ⁊ fortuituꝫ nō pōt eē niſi ab eo qui
operatur caſualr̄ ⁊ fortuite. ſꝫ de⁹ nullo modo
opatur caſualr̄ nec fortuite. ergo caſualis ſiue
foruita opatio ſm ꝙ huiuſmodi nō ē a deo.
¶ Rꝫ. vō eſt ꝙ ſi caſuale uel fortuitū ē id qđ
eſt ſit a deo. inq̄ꝫtū tñ caſuale uel fortuitum a
deo nō ē. ⁊ rō huius ē. qꝛ fortuitū ⁊ caſuale ali
quid ponit utpote effectū q̄ eſt ex ꝯcurſu cāꝝ
ob aliud inceptaꝝ. aliq̄d etiā priuant. dicit. n.
caſus ⁊ fortuna defectū intētōis ⁊ p̄cognitōis
Et qm̄ opatio cāꝝ ⁊ ꝯcurſus ad ꝓducēdum ta
les effectus aliquid eſt. iō a deo ē. qꝛ vō priua
tio intentōis defect⁹ ē iō a deo ñ ē. ⁊ qm̄ caſua
le ⁊ fortuitū ut ſic noiantur ipoſita ſunt a tali
defectu. hinc ē ꝙ nō ſunt ꝯcedēda a deo eē. et
hoc uult dicere aug. in li. lxxxiij. q. cū dicit. qđ
caſu fit temere fit. et iō ſicut nō ꝯcedimus ꝙ
temerariū ē ꝙ huiuſmōi ſit a deo. ſic nec ē cō
cedendū ꝙ caſuale uel fortuitū ē ꝙ huiuſmōi
ſit a deo ¶ qꝛ tā caſuale q̄ꝫ fortuitū ut ſic ē. ē
nomē ipoſitū a priuatōe intētōis ē ꝙ priuatio
intentōis duplr̄ pōt intelligi ſm hoc caſuale ⁊
fortuitū dicitur dupliciter. Uno. n. mō poteſt
intelligi priuatio intētōis vlr̄ reſpectu cuiuſ-
cūqꝫ agentis ſiue ꝑticularis ſiue ulis. ſiue ope
rantis ſiue coopantis. ſiue exequētis ſiue gu-
bernantis. ⁊ hoc mō nihil ē caſuale. ⁊ caſus ⁊
fortuna hoc mō nihil ſunt. ⁊ hoc mō poſuerūt
aliq̄ phī caſū quod iprobat aug. i li. lxxxiij. q.
p hoc ꝙ ꝓuidētia tot⁹ mūdus admiſtratur. et
ita nihil fit qđ nō ꝑtineat ad opus ꝓuidentie
Alio mō pōt intelligi priuatio intētōis reſpcū
agentis particularis nature ⁊ intellectus creati
et hoc mō aliq̄d ē caſuale ⁊ caſus aliq̄d ē ſ ꝙ
dicit Boe. in li. da ꝯſol. diffiniēs caſū ⁊ oſtēdēs
qualr̄ ds pōt opari caſualiter. ſ. cū aliq̄d ſequi
tur inopinate. ⁊ iō dicit. caſus ē inopinatus e-

euentus. vbi ſimul tangit priuatōēꝫ ⁊ pōnem
pōnē p hoc ꝙ dicit euent⁹. priuatiōēꝫ in hoc
ꝙ dicit inopinatū. ⁊ illa q̄dē priuatio non ē re
ſpectu dei. qꝛ de⁹ nihil pōt facere inopinate ſi
ue iprouiſe. nec ē etiā a deo cū ſit defect⁹ ſed
potius a defectibilitate creature. Concedende
ſunt ergo rōnes oſtēdētes ꝙ nihil eſt a deo ca
ſuale. ⁊ ꝙ caſuale ē ꝙ caſuale nō ē a deo. ¶
Ad illud vō qđ primo obr̄ in ꝯriū ꝙ ꝯcurſus
cāꝝ a deo ē. iā pꝫ rñſio. arguit. n. de caſu ē ꝙ
dicit pōnēꝫ nō ē ꝙ dicit defectū. ¶ Ad illud
qđ obr̄ ꝙ a deo ē cā p ſe ⁊ p accñs. vō ꝙ alr̄
dr̄ accñs de ente ꝓut ē dr̄ia entis. alr̄ ꝓut eſt
dr̄ia cauſe. ꝓut. n. ē dr̄ia entis dicit habitudi-
nē ad ſubiectū que q̄dē eſt poſitio nō priuatio
ꝓut aūt ē dr̄ia cauſe dicit priuatōēꝫ intentōis
per quā aliq̄d dr̄ eē cā alicuius p ſe. ⁊ iō nō ſe
tur ꝙ ſi modus eēndi p accñs inq̄ꝫtū huiuſmo
di ſit a deo ꝙ ⁊ modus opandi p accñs inq̄ꝫ-
tū huiuſmodi ſit a deo. ¶ Ad illud qđ obr̄ ꝙ
diuerſe cauſe idigēt aliquo ſupiori ꝯiūgēte ad
hoc ꝙ poſſint unū effectū ꝓducere. vō ꝙ illud
duplr̄ pōt intelligi. vno mō vē. ⁊ alio mō fal-
ſe. ſi. n. ita itelligat̄ ꝙ ad hoc ꝙ aliq̄ due cau-
ſe ꝯcurrant neceſſaria ſit noua influētia cauſe
ſupioris pl⁹ q̄ꝫ ſi ñ ꝯcurrerēt ⁊ q̄lꝫ opareť
p ſe. ſic nō hꝫ vitatē. hoc. n. ipo ꝙ aliqs abſ-
cōdit i terra theſauꝝ ⁊ aliqs fodit i eadē terra
ſine noua ifluentia ille due opatōēs cāt the-
ſauri iuētōēꝫ. ſi aūt itelligatur ꝙ oēs cauſe q̄
ꝯcurrūt ad unū effectū reducūť ad aliqđ unum
pricipiū ſic vitatē hꝫ p eo ꝙ illa q̄ nō pñt re-
duci ad unū pricipiū oīo ſūt diuerſa. et iō nun
q̄ꝫ pñt ad unū effectū ꝯcurrere. ſi. n. i vno prī
cipio nō ꝯuenirēt iā oīo ñ hr̄ent aliq̄d coē. et
iō neceſſe ē ponere ꝙ tā cauſe ꝯcurrentes q̄ꝫ
eaꝝ ꝯcurſus ſint ab vno pricipio primo. ſꝫ tñ
ex hoc ñ ſeq̄ť ꝙ caſuale iq̄ꝫtū h⁹mōi ſit a deo
q̄ꝫuis ſit a deo ē id qđ ē. qꝛ caſus nō tm̄ dicit
euētū ſꝫ etiā euētū iopitū ¶ Ad illđ qđ obr̄
ꝙ cā p accñs idigꝫ adiutorio ſicut cā p ſe. vō
ꝙ ueꝝ ē reſpcū ei⁹ qđ efficit ſꝫ ñ idiget adiu-
torio reſpcū ei⁹ i quo deficit. p ſe. n. pōt defi-
cere ſꝫ ñ p ſe pōt efficere. ⁊ iō nō ſeq̄ť ex hoc
ꝙ caſuale ſit a deo niſi ē ꝙ aliq̄d ponit nō ē
ꝙ dicit priuatiōnēꝫ intentionis. Et ſi obijciať
ꝙ miraculum inquantū huiuſmodi eſt a deo.
⁊ tñ dicit priuatōēꝫ ꝯſuetudinis. qꝛ fit preter
ſolitū curſū. vō ꝙ alr̄ miraculū fit ꝑter ſolituꝫ

curſū ⁊ alr̄ fortuitū p̄ter intentionē. miraculuꝫ .n. fit ſic p̄ter ſolitū curſū ita ꝙ ſ̄ curſū nature vn̄ plus dicit pōnis q̄ȝ priuatōis. caſuale uero nō ita fit preter itētōeꝫ ꝙ fiat ſ̄ itētōeꝫ ſꝫ deficit ab intētōe. ¶ Ad illud quod obr̄ ꝙ deus pōt facere ꝙ aliqd̄ agens vnum aſſequatur ⁊ aliud intēdat ita ꝙ utrūqȝ ſit a deo. dō ꝙ uer̄ ē. ſꝫ aſſeq̄ unū ⁊ intēdere aliud hoc non facit caſus uel fortuna inq̄ſtū q̄s aliud itēdit ab eo qd̄ aſſequitur ſꝫ inq̄ſtū nō uidet nec itēdit illd̄ quod aſſeq̄tur. ſi. n. illud ⁊ aliud intēderet iaꝫ nō oparetur caſualr̄ ſiue fortuite. lꝫ āt itēdere aliud ſit a deo. nō tn̄ ē a deo nō intēdere illud quod aſſeq̄tur. qꝛ primū dicit pōnē. ⁊ ſecundū priuatōeꝫ. ⁊ caſuale ſiue fortuitū inq̄ſtū huiuſmodi nō denoiatur a primo ſꝫ a ſecūdo. ⁊ ꝓpterea iq̄ſtū tale n̄ ē a deo ſꝫ a defectu repto in agente creato.

Tertio queritur utꝝ enūciatio falſa ꝑ ꝙ huiuſmōi ſit a deo. ¶ Et ꝙ ſic uidetur. Quācūqȝ aliq̄ duo fundāt ſup idē ꝑ rē ſi unū ē a deo ⁊ reliquum. ſed falſitas alic̄ ꝓpōnis ⁊ v̄itas ut oppoſite fundant ſup idē. hoc. n. ipo ꝙ ē v̄a. hō ē aīal. hec ē falſa. hō nō ē aīal. ergo cū ois ꝓpōnis v̄itas ſit a deo. uidetur ꝙ ois ꝓpōnis falſitas ſit a deo. ¶ Itē v̄itas ē adequatio rei ⁊ intellect⁹. ⁊ falſitas eſt inadequatio rei ⁊ intellcūs p oppoſitū. ſꝫ ſicut ſe hꝫ eq̄litas ⁊ ineq̄litas in reb⁹. ita ſe hꝫ eq̄litas ⁊ ineq̄litas in ꝓpōnib⁹. ſꝫ equalitas ⁊ ineq̄litas in reb⁹ ſunt ab ipo deo. ſicut. n. a deo ē ꝙ aliq̄ duo ſint eq̄lia. ſic a deo ē ꝙ aliq̄ duo ſic ſe hēant ꝙ unū excedat reliquū. vn̄ aug. dicit ꝙ ſi eēnt eq̄lia nō eēnt oīa. ergo pari rōne adeq̄tio ⁊ inadeq̄tio ſigni ad ſignatū ē ab eod̄ principio. ¶ Itē ab eo ē falſitas ꝓpōnis q̄ ſolus pōt facere ꝓpōnē ipaꝫ eē falſā. ſꝫ demonſtrato aliquo pccōre iſta ē uera. ille nō ē iuſt⁹. ⁊ nullus pōt facere hanc eē falſā niſi ſolus ds̄ q̄ pōt ei dare iuſticiā. ergo ⁊c. ¶ Iteꝫ maioris dignitatis ⁊ ptātis ē falſificare hanc ꝓpōnem ille ē pccōr q̄ȝ v̄ificare eā. q̄. n. peccat hoc ipo ꝙ peccat v̄ificat eā. ⁊ hoc indignitatis ē. ergo ſi ois ꝓpōnis v̄itas ē a deo. uidetur ꝙ multo forti⁹ talis ꝓpōnis falſitas ſit a deo. ¶ Sed ꝯ. Oē quod de⁹ pōt facere hꝫ exēplar in deo. ſꝫ enūciatio falſa ꝑ ꝙ falſa nō hꝫ exēplar in deo cū ipa ueritas ſit rō exēplificandi. ergo enūciatio falſa ꝑ ꝙ falſa non eſt a deo. ¶ Iteꝫ ſicut ſe hꝫ bonitas ad maliciaꝫ ſic ſe hꝫ ueritas ad falſitatē. ſꝫ a ſūma bonitate nullo mō pōt eē malicia. ergo a ſūma veritate nullo modo eſt falſitas. ¶ Itē uer̄ ⁊ ens ꝯuertuntur. ſꝫ a deo non pōt aliquid eē quod non ſit aliquo modo ens. ſi. n. pure nihil eſſet a deo nō eſſet. ergo a deo nō pō eē niſi uer̄. ſed enūciatio falſa inq̄ſtū huiuſmodi dicit priuatōeꝫ ueri. ergo videtur ꝙ a deo nō debeat cāri ꝑ ꝙ huiuſmodi ¶ Itē oē quod deus pōt facere pōt dicere. ſꝫ falſū nō pōt dicere. ergo nō pōt facere. ꝓbatio minoris. ſi dic falſū aut ergo ſciēter aut ignoranter. Ignoranter nō. hoc ꝯſtat. ſi ſcienter. ſed quicūqȝ dicit falſuꝫ ſcienter mētitur. ergo deus mentiretur. quod ꝓphanū ⁊ impiū ē dr̄e

¶ R̄x. dō ꝙ falſitas nihil aliud eſt q̄ȝ defectus ueritatis in re que nata ē uerificari ſicut malicia dicit priuatōem bonitatis ⁊ rectitudinis ꝯ actionē que nata eſt rectificari. ⁊ iō ſicut actio mala inq̄ſtū actio eſt a deo. inq̄ſtū uero mala ⁊ iniuſta a deo non eſt. ſic ⁊ enūciatio falſa inq̄ſtū enunciatio a deo eſt. inq̄ſtū uero falſa nō eſt a deo. vnde queādmodū in actione duplex diſtinguitur bonitas. vna nature ⁊ altera moris. ⁊ una ē eēntialis ⁊ altera accn̄talis. ⁊ ideo vna priuatur altera relinquitur. et rōne illius bonitatis que relinquitur actio illa ē a deo. ſic in omni enunciatione duplex eſt ueritas. vna eſſentialis ⁊ hec eſt ueritas qua ꝓpoſitio repn̄tat illud ad quod repn̄tandū inſtituta eſt. ⁊ nunq̄ȝ priuatur ab enūciatione. oīs. n. enūciatio ſignificat illud ad quod inſtituta ē ſiue ſit uera ſiue falſa. Alia uero eſt ueritas accn̄talis que atenditur in ꝓpōne in hoc ꝙ repn̄tat rem ꝑ ꝙ eſt. tunc. n. dr̄ adeq̄ri ſignū ſignato. ⁊ ueritas enūciatōis nō ē aliud q̄ȝ q̄dā adeq̄tio. et hec ueritas priuatur p falſitatē. tūc. n. ē ꝓpoſitio uel enūciatio falſa qn̄ ſicut nō repn̄tat rem ſicut ē. uel res nō ē ſicut repn̄tatur p ſignū. et hoc ē qd̄ dicit phūs. Ab eo ꝙ res ē uel nō eſt dr̄ orō uera vel falſa. hoc eſt dicere. ab eo ꝙ res ē ſicut repn̄tatur dr̄ orō uera. ab eo ꝙ res nō eſt ſicut repreſentatur dicitur oratio falſa. Sicut ergo iniuſticia eſt priuatio rectitudinis ſic falſitas eſt defectus adequationis. ⁊ ideo ſicut deo nō attribuitur ut actori iniuſticia actionis. ſic non debet attribui falſitas orationis vtroqȝ enim modo defectus eſt. ⁊ nullus defectus deo attribuēdus ē. ¶ Notādū eſt tamē ꝙ

d

⁊ ſi nullus defectus ſit a deo. magis tñ aliquis
defectus elongatur a cãlitate dei qȝ alius ſm ꝙ
ſũt diuerſi modi deficiendi. Ē. n. q̇dã defectus
q̇ dicit priuatõez alicuius poſitiõis ⁊ ordinis.
ſicut eſt defectus culpabilis. ⁊ ille eſt defectus
uitupabilis ⁊ uitupabilẽ reddit actorẽ. ⁊ talem
defectũ deꝰ nõ facit. nec etiã facit aliq̇d quo fa
cto creatura deficiat tali ↄ̈fectu neceſſario. Vñ
deꝰ neqȝ facit pccm̃ neqȝ facit aliquez peccare.
nec facit aliq̇d quo fcõ neceſſario ſeq̇tur pccm̃
rõe illiꝰ quod deus facit. hoc dico ꝓpter aie illu
ſionẽ in q̇ neceſſario ↄ̈bitur culpa originalis.
ſȝ hoc nõ eſt ex actu dei ſȝ ꝑuaricatõe ꝑentis
primi. Eſt ⁊ aliꝰ defcũs q̇ ẽ priuatio aliꝰ põnis
nõ tñ ẽ priuatio ordinis. Ↄtigit. n. aliquos de-
fectus ordinari. ⁊ talis defcũs lȝ nõ poſſit deo
attribui ſm ꝙ defectus. põt attribui ſm ꝙ ordina
tus. ⁊ de tali defectu lȝ nõ poſſit dici ꝙ deꝰ cũ
faciat. q2 defectũ facere ẽ deficere. Poſſet tñ di
ci ꝙ facit aliq̇d quo fcõ neceſſario ↄſeq̇tur ille
defectus. ⁊ talis defectus ẽ falſitas ⁊ ignorãtia
⁊ cecitas ⁊ ↄſiles. Vñ q̄uis nõ poſſit ↄcedi ꝙ
deus faciat falſitatẽ orõis ſiue orõez falſam ſm
ꝙ falſa ẽ. põt tñ ↄcedi ꝙ deꝰ faciat aliq̇d quo
fcõ aliq̇ orõ ẽ falſa neceſſario ſicut cũ iuſtificat
ipiũ facit aliq̇d quo fcõ hec enunciatio ẽ falſa.
ille ẽ ipius. Ↄcedende ſunt ergo rões oñdẽtes
ꝙ enũciatio falſa ſm ꝙ falſa nõ ſit a deo. ¶
Ad illud ergo quod obr̃ ꝙ v̇itas ⁊ falſitas fũ
dãtur ſup idẽ. Dĩ ꝙ uez ẽ ſȝ tñ alr̃ ⁊ alr̃. q2 v̇i
tas fundatur ꝑ modũ põnis ⁊ falſitas ꝑ modũ
priuatõis. ⁊ iõ ñ ſeq̇tur ꝙ ſint ab eodẽ. Cũ aũt
dr̃ ꝙ q̇ ſup idẽ fundãtur ab eodẽ ſunt hoc in
telligitur qñ ſup idẽ fundãtur ⁊ eodẽ modo.
¶ Ad illud quod obr̃ ꝙ eq̇litas ⁊ ineq̇litas in re
bus ſunt ab eodẽ principio. Rñdẽdũ ꝙ ñ ẽ ſile
q2 in rebus vno mõ ineq̇litas dicit priuatõez
eq̇litatis vbi dȝ eẽ. ⁊ tũc nõ ẽ a deo cũ ſit defe
ctus. Alio mõ ineq̇litas dicit gradũ ⁊ ordinẽ q̇
dȝ eſſe inter res. ⁊ hoc mõ ⁊ſi uideatur dicere
priuatõez q2 tñ dicit põnez a deo ẽ. ſȝ inadeq̇
tio ſigni ad ſignatũ ſemꝑ dicit defectõez ꝓ eo
ꝙ ſignũ inſtitutũ ẽ ut ꝑñtet ſignatũ ſm ꝙ ẽ. ⁊ iõ
inadeq̇tio ſigni ad ſignatũ ẽ falſitas. Inadeq̇tio
v̇o in rebus nõ ẽ falſitas. ⁊ ꝓpterea nõ ſeq̇tur
ꝙ ſi inadeq̇tio rei ad rẽ ẽ a deo ꝙ inadeq̇tio
ſigni ad ſignatũ ſit a deo. Poſȝ tñ dici ꝙ in-
adeq̇tio ineq̇tũ huiuſmodi cũ dicat defectũ eq̇
litatis a deo nõ ẽ q̄uis id quod ſubẽ a deo eſt

¶ Ad illud quod obr̃ ꝙ deus põt falſificare
enũciatõez. Dĩ ꝙ hec ẽ v̇a ⁊ ꝑpria. deus facit
aliq̇d quo fcõ aliq̇ ꝑpõ ẽ falſa. Hec aũt minus
ꝑpria. deus facit aliquã ꝑpõnẽ falſã. ſȝ hec ẽ
ſimplr̃ iꝑpria. deus facit falſitatẽ in ꝑpõne.
⁊ hoc q2 falſitas noiat ipȝ defectũ ꝑſe. ⁊ iõ
in illa ẽ ſophiſma ſm accñs q̇ ſic arguit. facit ali
q̇d quo fcõ ꝑpõ ẽ falſa. ergo facit ꝑpõnẽ falſã
ſiue falſitatẽ in ꝑpõne. ¶ Ad illud quod obr̃
ꝙ maioris dignitatis ẽ falſificare aliq̇ȝ ꝑpõnẽ
qȝ v̇ificare. Dicendũ ꝙ v̇itatem ad falſitatem
conuenit ↄpari duplr̃. Aut loquẽdo formaliter
aut calr̃ ſiue rõe eiꝰ quod ſubẽ. Si loquẽdo for
malr̃ ſic cũ ueritas dicat adeq̇tõez ⁊ falſitas i
adeq̇tõez. ⁊ ita falſitas priuatõez ⁊ ueritas po
ſitõez dignius ẽ oio aliq̇d uerificare qȝ falſifi-
care q̇cq̇d illud ſit cũ dignior ſit ueritas qȝ fal
ſitas. Si tñ ↄtingat dicere dignius reſpcũ eius
in quo nulla ẽ dignitas. Si aũt ↄpamus uerita-
tẽ ad falſitatẽ rõe eius quod rñdet ex ꝑte rei
ſic dico de plano ꝙ aliq̇n dignꝰ ẽ illud quod
ex ꝑte rei reddit illã ꝑpõnẽ falſã qȝ illud quod
reddit ꝑpõnẽ uerã ſicut pȝ. Dignius ẽ. n. quod
reddit iſtã ꝑpõnẽ falſã. iſte nõ ẽ bonus. qȝ qḋ
reddit eã uerã. ⁊ rõ huius ẽ iſta. q2 q̄uis ueri-
tas de ſe dicat põnẽ q2 dicit adeq̇tõez illa ade
q̇tio ex ꝑte alterius extremi ita bñ põt reſpi-
cere priuatõez ſicut põnẽ ⁊ defectũ ſicut effe-
ctũ. Sicut. n. effectus ẽ ordinabilis ⁊ tñ defcũs
ẽ. ſic ẽ cognoſcibilis ⁊ ſic ẽ ſignificabilis. Jõ cũ
queritur ſup quid fundetur ueritas enũciatõis
nõ opȝ ꝙ ex ꝑte rei rñdeat aliqua ueritas. Sic
enĩȝ ↄuenit uez ens uere ſignificari ipm eſſe.
ſic etiã de illo quod nullo mõ ẽ ↄuenit uere ſi-
gnificare ꝙ ipm nõ ẽ. Sicut. n. relatõez dicit ſi
gnificatio que nõ req̇rit ſignificatũ eẽ in actu
ſic etiã ueritas ſigni que q̇dẽ dicit ↄditõez illi
us relatõis nõ exigit fundari ſup aliquaȝ rem
actualiter exñtẽ. Nihilominus tñ cũ ois relatio
⁊ ordo a deo ſit talis ſignificatio. et talis ue-
ritas a deo eſt non ſequitur ad hoc ꝙ ſigni-
ficatum ſit a deo. immo eſt ibi ſophiſma ſm
accidens. ſicut ſi argueretur. ordinatio culpe
⁊ pene eſt a deo. ergo culpa eſt a deo. ſic non
ſequitur in ꝓpoſito. uera ſignificatio furti eſt
a deo. ergo furtum eſt a deo. Et ſic patet ꝙ
ſi ueritati non ſemꝑ correſpõdeat ex parte
ſignificati aliq̇d excellẽtius qȝ falſitati tñ v̇itas
nobilior ẽ qȝ falſitas. ⁊ iõ ñ ſeq̇t ꝙ uerificatio

ppoīs ſit a deo ꝙ ab eodē ſit falſificatio. ſiue
falſa enunciatio ƀ ꝙ falſa. Et ſic patet q̄ſita.
In parte iſta ſunt dubitatiões circa
lit. Et primo q̄ritur ꝺ illo ꝟbo aug.
qꝺ dicit. Opa diaboli q̄ uitia dicunt
act⁹ ſunt nō res. Sꝫ ꝯ. Fulgēti⁹ dicit ⁊ hētur in
glo. ſup. i. ro. De⁹ illi⁹ rei ē ultor c⁹ nō ē actor.
ergo ſi de⁹ ē ultor peccati peccatū ē res. Itē
uidetur ꝙ ꝯria iplicētur i illo ꝟbo. Dē. n. ens
ē aliq̄ res. ſꝫ uitiū ē act⁹ ſicut ipē dicit. ⁊ act⁹ ē
q̄dā dr̄ia entis. ergo idē ē dr̄e uitia ēē act⁹ ⁊ nō
res q̄ꝫ affirmare inferi⁹ ⁊ negare ſupi⁹ de eodē
qꝺ ē īpoſſibile. Itē ipē aug. uidetur ſibi ꝯ-
dicere cū dicit in ench. ꝙ aliq̄ ſunt res q̄b⁹ ho
mines mali ſūt. tales nō ſunt niſi uitia ⁊ pccā
ergo uitia ſunt res. Rꝫ. ꝺꝺ ꝙ res accipitur
coīter ⁊ pprie ⁊ magis pprie. Res ƀ ꝙ coīter
dr̄ dr̄ a reor reris. ⁊ ſic ꝯphēdit oē illud quod
cadit i cognitōe ſiue ſit res exteri⁹ ſiue i opio
ne ſola. Proprie ꝟo dr̄ res a rat⁹ rata ratū ƀm
ꝙ ratū dr̄ ēē illud qꝺ nō tm̄mō ē in cognitiōe
imo ē in reꝝ natura ſiue ſit ens i ſe ſiue i alio
et hoc mō res ꝯuertitur cū ente. Tertio mō
dr̄ res magis pprie ƀ ꝙ dr̄ a rat⁹ rata ratū p-
ut ratū dr̄ illud qꝺ ē ens p ſe ⁊ fixū. ⁊ tūc res
dr̄ ſolū de creaturis ⁊ ſubſtātijs p ſe entib⁹. Si
ergo res accipiatur primo mō pccm̄ eſt res et
q̄ꝫtū ad actōeꝫ ſubtractā ⁊ q̄ꝫtū ad deformita
tē. ⁊ ſic accipit fulgēti⁹. Si ꝟo res dicat̄ ƀo mō
ſic pccm̄ dr̄ res nō rōe deformitatis ſed rōne
act⁹ ſubtracti. ⁊ ſic accipit aug. in ench. Tertio
mō accipiēdo hoc nom̄ res ſic pccm̄ nec ē res
rōe deformitatis nec rōe act⁹ ſubtracti. ⁊ ſic ac
cipit aug. in ꝟbo ꝓpoſito cū dic̄ ꝙ opa diaboli
ſunt uitia nō res. Et p hoc pꝫ rn̄ſio ad totū.
Itē q̄ritur de hoc qꝺ dicit. Qꝺ natura n̄ ē
de⁹ nō fecit. Uidetur. n. hoc ēē falſuꝫ. q2 multa
ſiūt q̄ ſiūt p̄ter naturā. ⁊ tn̄ ꝯſtat ꝙ a deo ſunt
ſicut multa accn̄tia que ducūtur p acq̄ſitōeꝫ et
p uiolētiā ⁊ etiā p grāꝫ ⁊ p miraculū. Iteꝫ
oē qꝺ ē natura aliq̄ uel ē ſubā uel ꝓprietas ei
naturalr̄ inherēs. ſꝫ multa ſunt q̄ nec naturalr̄
īſunt nec p ſe ſūt. ergo nō uidetur ēē ueꝝ illō
qꝺ dicit ꝙ de⁹ nō fecit illud quod natura nō ē.
Rꝫ. ꝺꝺ ꝙ ſicut hoc nomē res triplr̄ accipit̄
ita hoc nomē natura. Uno. n. mō dr̄ natura res
q̄ naturalr̄ ē uel ꝓprietas q̄ naturalr̄ ineſt. ƀo
mō dr̄ natura largi⁹ nō ſolū res p ſe ens uel p
prietas naturalr̄ inherens ſꝫ etiā oē qꝺ ꝯſuat

naturā uel qꝺ ſaltē aliquo bono nō priuat. et
iſtos duos modos ponit magr̄ in lit. Tertio
mō dr̄ natura largiſſime oē ens qꝺ ē i aliqua
re naturali ſiue ſit naturalr̄ inherēs ſiue nō. ſi
ue ſit ſaluatiuū ſiue nō. Cū ergo dicit aug. ꝙ
natura ē oē qꝺ de⁹ fecit. pōt natura accipi trib⁹
modis ƀ ꝙ facere dei accipitur triplr̄. Uno eni
mō facere dr̄ de⁹ creando. ƀo mō ꝯcreādo. ter
tio mō coopando. Et ita ƀ ꝙ extenditur ꝟbū
faciēdi extenditur nomē nature. Sicut facere
dr̄ de⁹ actōeꝫ ſubtractā pccō coopando libero
ar. ſic etiā nature nome ſe extēdit ad illā acti
onē. Et ſicut facere dei n̄ ſe extēdit ad defoꝛ
mitatē ſic nec natura. ⁊ ideo ex hac auctoritate
nō pōt hr̄i ꝙ actio ſubtracta deformitati non
ſit a deo. ſꝫ hoc tm̄ habetur ꝙ deformitas nō
ſit a deo. Itē q̄ritur de illa rōne quā magr̄
dimittit in lit. inſolutā. ait. n. ſic. Quid mirū
ſi de⁹ nō dr̄ ēē actor peccatoꝝ inq̄ꝫtū nihil ſūt
cū nihili nullus actor q̄at exiſtere. Uidetur. n.
efficaciter arguere. cū. n. pccm̄ aliquo mō hēat
actorē ⁊ nō poſſit hr̄e ƀ ꝙ nihil eſt. hꝫ ergo ƀ
ꝙ aliq̄d ē. Si ergo nullo mō hēt deū actorē ui-
detur ꝙ pccm̄ inq̄ꝫtū act⁹ ē a deo nō ſit. Rꝫ.
ꝺꝺ ē ad hoc ꝙ illud argumētum deficit. q2 alr̄
pccm̄ ē nihil. alr̄ ē nihil illud qꝺ nullo modo ē.
peccatū. n. formalr̄ nihil ē. nihilomin⁹ tn̄ circa
aliq̄d ē ⁊ alic⁹ boni priuatio ē. et q̄ꝫuis illud qꝺ
nullo mō ē nō poſſit hr̄e actorē. tn̄ illud qꝺ di
cit defectū circa ens pōt hr̄e actorē nō inquam
actorē efficientē ſꝫ deficientē. Et ſic pꝫ ꝙ rō
illa nō recte ꝓcedit. Itē q̄ritur de hoc qꝺ di
cit. Iniq̄tas ipā n̄ ē ſubā. aut. n. ſubā dr̄ pprie
aut dr̄ coīter. ſi dr̄ pprie etiā nec iuſticia ē ſub
ſtātia. Si dr̄ coīter. ergo oē qꝺ hꝫ aliq̄ꝫ eēntiā
dr̄ ſubā. ſꝫ habit⁹ malus inq̄ꝫtū habit⁹ hꝫ aliq̄ꝫ
eēntiaꝫ. ergo uidetur ꝙ poſſit dici ſubā. ergo
uidetur ꝙ malus habit⁹ ut luxuria debeat lau
dare deū. Rꝫ. ꝺꝺ ꝙ ſicut nomē nature mul
tiplr̄ accipit̄ ita ⁊ nomē ſubſtātie. p̄ter. n. illos
q̄ttuor modos quos dicit phūs ꝙ ſubā dr̄ ma
teria forma ꝯpoſitū ⁊ eēntia uni⁹ cuiuſq̄ꝫ. pōt
alr̄ diſtingui ſubā iuxͣ ꝟba aug. Uno mō ut di
cat̄ res pmanēs ⁊ p ſe ſtans. Alio mō ut dicat̄
res pmanēs nō tm̄ p ſe ſtans ſꝫ alij inherens.
Tertio modo ut dicatur ſubſtantia quelibet
eēntia actu ens ſiue per ſe ſtans ſiue nō. ⁊ hoc
mō ſubſtātia ſe extēdit ad oē ens. ⁊ ſic accipit
aug. cū dicit. qꝺ nulla ſubſtātia eſt oīo nihil ē.

Cum ergo dicitur ꝙ iniquitas ſubſtantia non
eſt. dō ꝙ iniquitas accipitur abſtractiue ꝓ ipſa
deformitate nō ꝓ habitu ꝯ quē deformitas cō
ſiſtit. ¶ Itē queritur de hoc qḋ dicit. Penarū
de⁹ actor eſt. Videtur.n.hoc eſſe falſuȝ.q꞉ nul
lius eſt de⁹ actor niſi qḋ hȝ exēplar in deo.er-
go uidetur ꝙ de⁹ nō ſit actor pene. ¶ Itē idē
eſt fieri deo actore ⁊ deo uolēte. ſȝ ſicut dicit
dam. deus nō plaſmauit nos ad puniendū. er
go ſi deo nō placent mala pene. uidetur ꝙ nō
ſint ab ipſo tanq̄ȝ ab actore. ¶ R̷. dō ꝙ qdā
ſunt que habent exemplar in deo ꝯformitatē
que attenditur q̄ȝtum ad eſſe eoꝝ ſpāle. q̄daȝ
vō ꝯ ꝯformitatē que attenditur q̄ȝtū ad eē ge
nerale. q̄ȝuis ergo pena ſiue paſſio nō habeat
corrn̄dens in deo paſſionē uel penā. hēt tn̄ in
genere entis ⁊ in genere ordinis. ⁊ illud ſuffic
ad hoc ꝙ aliquid habeat in deo exemplar.
¶ Ad aliud dō ꝙ uoluntas in deo duplex ē.
.ſ. an̄s ⁊ ꝯn̄s. et q̄ȝuis pena nō ſit a uolūtate
an̄cedente. nihilominus tn̄ ē a uoluntate ꝯn̄te
Qualr̄ aūt pena ſit a deo ⁊ que hoc determi-
natū eſt ſ̄ di. ꝑcedenti. lȝ.n. magr̄ dicat penas
a deo eſſe. nō tn̄ hoc intelligendū eſt vīr. ideo
ad hoc ꝙ illa v̄ba que dicuntur in hac di. intel
ligantur ſane neceſſario opȝ iſtas ꝓpōnes. iiij.
tanq̄ȝ regulas infallibiles ſupponere. Quartū
prima eſt ꝙ oē illud qḋ dicit pōnem aliq̄ȝ ē a
deo. Secūda ē ꝙ oē illud qḋ aliquē ordinē dic
inq̄ȝtū huiuſmodi ē a deo. Tertia ē ꝙ nullus
defect⁹ ꝯ ꝙ huiuſmodi ē a dō ꝓpter hoc ꝙ re-
pugnat diuine potentie. Quarta ē hec ꝙ nul-
lū inordinatū ꝯ ꝙ huiuſmodi ē a deo. q꞉ repu
gnat diuine ſapie. His aūt tanq̄ȝ manifeſtis
ꝑſuppoſitis opȝ etiā ſcire diſtinguere. primo
ꝯ penā q̄ȝtuȝ ad rōeȝ pene. ⁊ q̄ȝtū ad illud qḋ
ſubſternitur. Secūdo oȝ ſcire ꝙ aliqua pena ē
acta a īqua ꝯcta aliqua inflicta. Tertio opȝ in
telligere diſtinctōȝ nois rei. qm̄ dr̄ triplr̄. q̄rto
opȝ intelligere diſtinctōeȝ hui⁹ nois natura et
ſubſtantia ꝯ ꝙ diſtincta ſunt ſ̄. et his intellcis
manifeſtantur ea que dicuntur in littera.

¶ Diſtinctio. xxxviij.

Poſt predicta de uolūtate eius et
ſn̄. ⁊c. Supra oſtēdit magr̄ quid
ſit malū ſiue peccatū in generali
In hac parte determinat qualr̄
peccatū per actū uolūtatis habeat introduci.
¶ Diuiditur aūt pars iſta in partes tres. In q̄rū
prima magr̄ determinat q̄lr̄ a uolūtate pcc̄m
hēat ortū i gn̄ali. In ſc̄a vō deſcēdit ad ſpāles
dr̄ias peccati. infra. di. xlij. Cū autē uoluntas
mala ⁊ opatio ſint ⁊c. Tertio inq̄rit vn̄ ortuȝ
habeat ptās peccandi in ipſa uoluntate. infra.
di. xliij. Poſt ꝑdicta ꝯſidratōe bonū occurrit
⁊c. ¶ Prima pars habet duas. In prima in-
quirit magr̄ qualr̄ ipſa uolūtas hēat deprauari
Secūdo vō qualr̄ ex uolūtatis prauitate fiat
deprauatio in actu exteriori. infra. di. xl. Po-
ſtea de actib⁹ adijciendū uidetur ¶ Prima ps hȝ
duas. In prima determinat qualr̄ uolūtas ha
beat deprauari. In ſc̄a vō iquirit quare magis
deprauetur uolūtas q̄ȝ alia potentia. infra. di.
xxxix. Hic aūt orit̄ qḋ ſatis neceſſaria. Pri-
ma ps q̄ ꝯtinȝ p̄ntē di. hȝ duas ptes. Quātū
vō deprauatio ⁊ rectificatio uoluntatis atten-
ditur penes finē. ⁊ uolūtas hȝ ꝯparari ad finē
mediante intentōe. Ideo ps iſta duas hȝ ptes
In quaꝝ prima determiat magr̄ de rectificati
one ⁊ deprauatiōe uoluntatis ex parte finis.
Secūdo vō inq̄rit dr̄iaȝ uoluntatis. ibi Solet
etiā queri q̄d diſtet inter uolūtatē ⁊ inter rōeȝ
Prima pars hȝ q̄ttuor ptes. q꞉.n. cognoſci hȝ
obliquatio per rectitudinē. nā rectū iudex eſt
ſui ⁊ obliq̄. Ideo in prima parte oſtēdit magr̄
ꝙ ex pte finis uenit rectitudo uoluntatis. Se
cūdo determiat q̄s ſit ille finis. ibi Qui ergo
caritatē ſibi ponit finē. In tertia vō determiat
de unitate finis reſpectu bonaꝝ uoluntatū. ibi
Sed queritur utrum oēs bone uoluntatēs ⁊c.
Quarto vō mouet quoddā dubiū ⁊ determi
nat. ibi Verūtn̄ hec ſn̄ie qua dictū ē ⁊c. Sc̄a ps
vō in qua determinat de dr̄ia uoluntatis ⁊ in
tentōis hȝ duas. In quaꝝ prima q̄rit dr̄iam ꝯ
rōeȝ. ibi Solet etiā q̄ri ⁊c. Sc̄o de dr̄ia ꝯ rē. ibi
Sȝ queritur utrū intentio talis ſit uolūtas. Et
ꝯ hec duo determinat̄ in pte iſta. ſ. de ꝯpatiōe
uolūtatis ad finē ⁊ d̄ dr̄ia intētōis ⁊ uolūtatis
Ad itelligētiā ergo h⁹ ptis īcidit hic
qḋ circa duo. ¶ Et primo q̄ritur d̄
ꝯpatōe uolūtatis ad ſuū finē ¶ Scḋo
uero q̄ritur de dr̄ia intentōis ad uoluntatē ¶
Circa primū q̄ritur quattuor. ¶ Primo q̄rit̄
utrū uoluntas rōe finis ſit ꝯmēdabilis. ¶ Se
cudo q̄ritur q̄s ſit ille finis. ¶ Tertio q̄ritur
utrū bone uolūtates hēant unū finē uel diuer
ſos. ¶ Quarto q̄rit̄ utꝝ male uolūtates coi-
cent i fine an ꝯſtituāt ſibi fines alios ⁊ alios.